

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΣΥΣΤΑΣΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Από την: ΙΡΙΣ ΖΟΥΛΑ Α.Μ. 2004078

Επιβλέπων Καθηγητής: ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

©
ΚΑΛΑΜΑΤΑ
2012

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη ασχολήθηκε με το θέμα των ανώνυμων εταιριών , τη λειτουργία τους και τις προοπτικές τους και ολοκληρώθηκε μέσα από τρία κεφάλαια.

Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο κεφάλαιο προσέγγισε εννοιολογικά την επιχείρηση δίνοντας βαρύτητα στις διακρίσεις των επιχειρήσεων και τις λειτουργίες τους . Αναφορά έγινε στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στην εμπορική επιχείρηση γενικότερα, καθώς επίσης προσδιορίστηκε και το ακαθάριστο εισόδημα.

Στη συνέχεια, το δεύτερο κεφάλαιο εστίασε στην ανώνυμη εταιρία , εξετάζοντας, το καταστατικό, τα βιβλία, τα όργανα και τις καταστάσεις αυτού του είδους εταιρίας όπως επίσης και τη μείωση και την αύξηση μετοχικών κεφαλαίων. Ακόμα μελετήθηκε η λύση και εκκαθάριση μιας ανώνυμης εταιρίας καθώς και η περίπτωση συγχώνευσης ανώνυμων επιχειρήσεων.

Το τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο, ανέλυσε την αλλοδαπή ανώνυμη εταιρία και η εργασία έκλεισε με τον επίλογο όπου εκεί αναφέρθηκαν τα συμπεράσματα που προέκυψαν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	6
1.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ-ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	6
1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	7
1.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΈΝΑΡΞΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	8
1.4 ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	9
1.5 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΓΕΝΙΚΑ	10
1.6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	12
1.7 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.....	21
2.1 ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	22
2.2 ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.....	24
2.3 ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.....	25
2.4 ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	25
2.4.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.....	26
2.4.2 ΕΛΕΓΚΤΕΣ.....	26
2.5 ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.....	26
2.5.1 ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....	26
2.5.2 ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....	29
2.6 ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	31
2.7 ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	32
2.8 Η ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΙ Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.....	33
2.8.1 Η αύξηση του κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας.....	33
2.9 Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	35
2.10 Η ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ.....	37
2.11 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ	38
2.12 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΑΕ.....	55
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	63
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	65

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία έχει στόχο να μελετήσει τις ανώνυμες εταιρείες και συγκεκριμένα τον τρόπο σύστασής τους, τον τρόπο λειτουργίας τους, αλλά και τις προοπτικές τους. Η μεθοδολογία της εργασίας στηρίζεται στη συλλογή δευτερογενών δεδομένων, τα οποία συλλέχθηκαν μέσα από βιβλία άρθρα σε περιοδικά αλλά και μέσα από επίσημους διαδικτυακούς τόπους. Η εργασία αποτελείται συνολικά από τρία κεφάλαια.

Αρχικά αποσαφηνίζεται εννοιολογικά η έννοια της επιχείρησης, ενώ το γίνεται αναφορά στη λειτουργία της οικονομικής μονάδας και στο ρόλο του λογιστή, στη διάκριση των επιχειρήσεων, στις υποχρεώσεις έναρξης μιας επιχείρησης, στις λογιστικές εκθέσεις και στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στην εμπορική επιχείρηση γενικά, στο εισόδημα της εμπορικής επιχείρησης και τέλος στον προσδιορισμό του ακαθάριστου εισοδήματος.

Στη συνέχεια η μελέτη εστιάζει στην ανώνυμη εταιρία και συγκεκριμένα στο καταστατικό της, στα βιβλία της, στα όργανα της ανώνυμης εταιρίας, στη γενική συνέλευση, στις εγγραφές σύστασης της ανώνυμης εταιρίας, στην έγκριση της σύστασής της, στο κεφάλαιό της αλλά και στην αύξηση και μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου. Έπειτα παρουσιάζει τη διάθεση των αποτελεσμάτων του τέλους χρήσης της εταιρίας και τέλος στη λύση και εκκαθάρισή της.

Στο τέλος της εργασίας γίνεται αναφορά στον τρόπο λειτουργίας μιας αλλοδαπής Ανώνυμης εταιρίας και στα τελικά συμπεράσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ-ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Βασικό παράγοντα άρτιας οργάνωσης κάθε μορφής επιχείρησης, αποτελεί το σωστά οργανωμένο και στελεχωμένο χρηματοοικονομικό τμήμα ή απλά λογιστήριο. Όσο απαραίτητη θεωρείται η ύπαρξη ενιαίου και ξεχωριστού τμήματος που ασχολείται με κάθε είδους υποθέσεις της επιχείρησης, εξίσου επιβεβλημένη είναι και η στελέχωση του τμήματος από άτομα που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις, δεξιότητες και κατάρτιση σε θέματα που πολύ τακτικά ανανεώνονται ή μεταβάλλονται (φορολογικά)¹.

Ανεξάρτητα από το μέγεθος μιας οικονομικής μονάδας, το αντικείμενο δράσης ή τη νομική μορφή, θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον ένα λογιστή με πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών, ο οποίος θα είναι σε θέση να διεκπεραιώνει κάθε υπόθεση, να αναλύει τα στοιχεία που έχει στη διάθεση του, να δίδει χρήσιμες πληροφορίες στη διοίκηση ή τον ιδιοκτήτη της μονάδας, οι οποίοι με τη σειρά τους θα προβούν στο σχεδιασμό και προγραμματισμό δράσης.

Επιπλέον ο λογιστής της μονάδας θα πρέπει να διαθέτει γνώσεις κοστολόγησης, γνώσεις φορολογικής λογιστικής, αλλά και ελεγκτικής για τον έλεγχο της ορθότητας και πληρότητας των λογιστικών στοιχείων και την πρόληψη ή ανακάλυψη λαθών και ατασθαλιών, που μπορεί να οδηγήσουν σε δυσάρεστες για την επιχείρηση κυρώσεις από τη Δημόσια Οικονομική αρχή.

Οι μέθοδοι της λογιστικής που ακολουθούνται είναι οι ίδιες, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης π.χ. ατομική, Ο.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε. ή και Π.Α.Ε., αφού έχει επιβληθεί η ομοιομορφία παρουσίασης των λογιστικών δεδομένων με βάση το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Η διαφορά έγκειται στον αριθμό των ατόμων που θα απασχοληθούν στο χρηματοοικονομικό τμήμα και τον όγκο εργασιών προς διεκπεραίωση. Επίσης στην Α.Ε. και την Ε.Π.Ε. είναι επιβεβλημένο να υπάρχει ξεχωριστό τμήμα λογιστηρίου.

---

¹ Σπύρου Π.,(2009), Λογιστικές και Φορολογικές Υποχρεώσεις Επιχειρήσεων, Σταμούλης

Με τον όρο Λογιστική εννοούμε, πολύ απλά, τη συλλογή οικονομικών στοιχείων για την πορεία της οικονομικής μονάδας και την παροχή στη συνέχεια οικονομικών πληροφοριών, με απώτερο σκοπό την ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου προκειμένου να ληφθούν κάποιες αποφάσεις. Η λογιστική για να επιτελέσει τους αντικειμενικούς της στόχους ασχολείται με:

- Τη συστηματική συγκέντρωση, ταξινόμηση, καταχώρηση, μέτρηση και ανάλυση όλων των γεγονότων που συμβαίνουν στην οικονομική μονάδα.
- Τον προσδιορισμό κέρδους ή ζημίας της οικονομικής μονάδας.

Η διοίκηση της επιχείρησης προκειμένου να χρησιμοποιήσουν σωστά τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους, θα πρέπει να λάβουν υπόψη του τις εξής προϋποθέσεις²:

1. Οι όποιες συναλλαγές και τα οικονομικά αποτελέσματα αφορούν αποκλειστικά την επιχείρηση και όχι τις προσωπικές συναλλαγές της ιδιοκτησίας και το αντίστροφο.
2. Την εξασφάλιση της συνέχειας της οικονομικής ζωής της οικονομικής μονάδας στο μέλλον, ανεξάρτητα προσώπων.
3. Η μονάδα μέτρησης των συναλλαγών είναι η δραχμή (εθνικό νόμισμα) και σε κάθε εισαγωγή ή εξαγωγή αγαθών ακολουθούνται οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.
4. Η καταχώρηση και επεξεργασία των δεδομένων γίνεται σε καθημερινή βάση, ενώ η εξαγωγή των συμπερασμάτων και των πληροφοριών σε τακτά και δεδομένα (από τη νομοθεσία) χρονικά διαστήματα.
5. Η αποτίμηση των στοιχείων της οικονομικής μονάδας πρέπει να ακολουθεί πάντα την αυτή μέθοδο αποτίμησης, τη μικρότερη ανάμεσα στο ιστορικό κόστος (τιμή αγοράς του αγαθού) και της τρέχουσας τιμής (τιμή αντικατάστασης του αγαθού).

1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι οικονομικές μονάδες μπορούν να διακριθούν σε κατηγορίες με βάση

---

² Τζωρτζάκης και Τζωρτζάκη.,(2001), Οργάνωση των Επιχειρήσεων, Rosili.

διάφορα κριτήρια, όπως³:

1. Το αντικείμενο της ασχολίας σε εμπορικές, παροχής υπηρεσιών και μικτές.
2. Το μέγεθος τους σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες.
3. Την ιδιότητα του φορέα σε: ιδιωτικές και δημόσιες.

Οι πλέον διαδεδομένες μορφές επιχειρήσεων είναι οι ατομικές και ομόρρυθμες όσον αφορά στα καταστήματα της λιανικής πώλησης ειδών, οι Α.Ε. και Ε.Π.Ε. ως προς την παραγωγή ειδών.

Ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης επιβάλλεται και διαφορετική φορολογική επιβάρυνση, σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Έτσι οι Α.Ε. αν και φορολογούνται με υψηλότερο συντελεστή, απαλλάσσονται της εφαρμογής των αντικειμενικών κριτηρίων φορολόγησης, που κατά γενική ομολογία θεωρούνται ιδιαίτερα σκληρό και δυσβάστακτο μέτρο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που ανήκουν στην Β' ή προαιρετικά στη Γ' Κατηγορία, λόγω ακαθάριστων εσόδων. Επίσης, στην Α.Ε. δίδεται η δυνατότητα να αναγνωρίζονται οι ζημιές και αποσβέσεις εξόδων ίδρυσης, κτιρίων, εξοπλισμού κλπ, πλεονέκτημα που έχουν μόνο οι «μεγάλες» επιχειρήσεις.

Επίσης οι οικονομικές υποχρεώσεις της επιχείρησης στην μεν ατομική επιχείρησης επιβαρύνουν εξ' ολοκλήρου τον φορέα ιδιώτη, ενώ στις εταιρικές επιχειρήσεις επιβαρύνουν το νομικό πρόσωπο.

Είναι λοιπόν σωστό να προβληματιστεί ιδιαίτερα ο επιτηδευματίας (φορέας) πριν συστήσει την αθλητική επιχείρηση να προβληματιστεί ως προς τα υπέρ και κατά την νομικής μορφής που θα επιλέξει, αφού η νομική μορφή θα παίξει σημαντικό ρόλο στην περαιτέρω φορολογική του μεταχείριση.

1.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΈΝΑΡΞΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Ο επιτηδευματίας που θα αποφασίσει να ανοίξει και να λειτουργήσει μια επιχείρηση, θα πρέπει να προβεί σε μια σειρά από ενέργειες. Πρώτα από

³ Καούνης Π. Δ., (2002), Η λογιστική στις εταιρικές επιχειρήσεις, Τ.Ε.Ι Πειραιά

όλα θα πρέπει να διαθέτει τους χώρους ιδιόκτητους ή ενοικιαζόμενους και φυσικά τα έγγραφα (μισθωτήριο ή συμβολαιογραφικό τίτλο κυριότητας).

Μια νεοϊδρυόμενη επιχείρηση καλό είναι να περιοριστεί στους εντελώς απαραίτητους χώρους, τόσο για φορολογικούς λόγους επιβαρύνεται η μισθωτική αξία που αποτελεί στοιχείο ελέγχου των αντικειμενικών κριτηρίων, όσο και οικονομικούς λόγους δηλαδή την επιβάρυνση του ενοικίου.

Ο ιδιοκτήτης υποβάλλει αυτοπροσώπως στη Δ.Ο.Υ. που ανήκει η έδρα του τη Δήλωση Έναρξης Δραστηριότητας μαζί με τα:

1. Μισθωτήριο ή τίτλο κυριότητας.
2. Απόδειξη εγγραφής στο Ε.Β.Ε.Α (επιμελητήριο), αφού προηγουμένως πληρώσει έξοδα εγγραφής. Στο επιμελητήριο κάθε χρόνο ανανεώνει την εισφορά.
3. Απόδειξη οικονομικής τακτοποίησης (εγγραφής) στον ασφαλιστικό φορέα (ΤΕΒΕ).

Όλα τα παραπάνω έγγραφα κατατίθενται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μαζί με τη Δήλωση Έναρξης, στην οποία καλό είναι να αναφέρονται και οι όποιες δευτερεύουσες δραστηριότητες, παράλληλα με την κύρια, προκειμένου να προστατευθεί ο ίδιος ο ιδιοκτήτης, από χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Λόγω του σκληρού ανταγωνισμού καλό είναι να αναφέρεται και ένας διακριτικός τίτλος της επιχείρησης, ο οποίος προστατεύεται από τη στιγμή της εγγραφής στο Ε.Β.Ε.Α.

Με την ολοκλήρωση των διατυπώσεων για την έναρξη της δραστηριότητας, ο επιτηδευματίας πρέπει να σφραγίσει τα Βιβλία του κύρια (Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων για Β' Κατηγορία) και πρόσθετα (Πελατολόγιο) και τα Στοιχεία (Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών).

1.4 ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο Ισολογισμός είναι η βασική λογιστική κατάσταση που εμφανίζει την χρηματοοικονομική κατάσταση της οικονομικής μονάδας όπως:

- Τα μέσα δράσης που έχει στην κυριότητα της (ενεργητικό της επιχείρησης) τα κτίρια, οικόπεδα, μηχανολογικός εξοπλισμός, εμπορικά σήματα κλπ, γραμμάτια εισπρακτέα, συναλλαγματικές
- Απαιτήσεις πελατών
- Μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις τραπεζών και χρεόγραφα
- Υποχρεώσεις (οφειλές) της οικονομικής μονάδας προς τους τρίτους
- Οφειλές προς προμηθευτές
- Οφειλές σε πιστωτές και τραπεζικά ιδρύματα
- Γραμμάτια και συναλλαγματικές
- Υποχρεώσεις προς τον φορέα – ιδιοκτήτη, ως η διαφορά του παθητικού από το ενεργητικό. Εάν το αποτέλεσμα είναι θετικό, υπάρχει κέρδος, ενώ αντίθετα το αρνητικό αποτέλεσμα δηλώνει ζημιά.

Σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που λειτουργούν παράλληλα δύο κλάδους, π.χ. πώληση ειδών και παροχή υπηρεσιών, είναι δυνατόν, εάν το επιθυμεί να προσδιορίζει τα αποτελέσματα για κάθε κλάδο ξεχωριστά.

Αυτό είναι σημαντικό γιατί γνωρίζει ποιοι παράγοντες διαμορφώνουν θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα και μέσω ποιών συσχετισμών δύναται να προσαρμόσει ή να σχεδιάσει τη δράση που θα ακολουθήσει.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει δύο ή περισσότερους κλάδους εκμετάλλευσης, θα πρέπει ξεχωριστά να δημιουργηθεί ειδική σειρά λογαριασμών, εσόδων – εξόδων, ώστε συγκεντρωμένοι σε σχετικούς λογαριασμούς εκμετάλλευσης, να δίδουν το οικονομικό αποτέλεσμα για κάθε εκμετάλλευση ξεχωριστά.

1.5 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΓΕΝΙΚΑ

Αν θέλει κάποιος να διαχωρίσει τις επιχειρήσεις σε κατηγορίες βάσει της φύσεως του αντικειμένου δραστηριότητάς τους, θα πρέπει να προσδιορίσουμε και τη σκοπιά από την οποία θέλουμε να το αναλύσουμε. Κι αυτό γιατί είναι άλλη η διάκριση τους σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. και τον Κώδικα

ΦΠΑ & έμμεσων φόρων, και άλλη σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (στο εξής Κ.Φ.Ε.).

Έτσι λοιπόν, ενώ ως προς το λογιστικό κομμάτι (συμπεριλαμβανομένου του ΚΒΣ) και αυτό των έμμεσων φόρων, οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε εμπορικές, γεωργικές, παροχής υπηρεσιών κλπ, ως προς το κομμάτι που αφορά την άμεση φορολογία, οι κατηγορίες είναι μόνο δύο, εμπορικές και ελεύθερα επαγγέλματα, τα οποία είναι συγκεκριμένα και ορίζονται από το άρθρο 48 του Κ.Φ.Ε.. Ο διαχωρισμός αυτός έχει να κάνει αποκλειστικά με τη φορολόγηση του εισοδήματος και όχι με τη διαδικασία προσδιορισμού του. Για παράδειγμα, μία επιχείρηση με αντικείμενο το εμπόριο, θα έχει την ίδια φορολόγηση με μία που ασκεί εμπορία αλλά παρέχει και υπηρεσίες αλλά η διαδικασία προσδιορισμού του εισοδήματός τους θα διαφέρει.

Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 48 § 1 του Κ.Φ.Ε., ως ελεύθερα επαγγέλματα ορίζονται το επάγγελμα του γιατρού, οδοντογιατρού, κτηνίατρο, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαιίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή, δασκάλου, καλλιτέχνη, γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτεχνικού, αναλογιστή, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμονα. Στα ελεύθερα επαγγέλματα εντάσσονται επίσης και οι ορκωτοί λογιστές (Α. 27607/1957 και Γνωμ. ΝΣΚ 348/1987), τα παραϊατρικά επαγγέλματα, οι μαλάκτες (μασέρ) (Κ 3825/1959), ο θεραπευτής κάλων, οστράκων, νυχιών, κ.λπ. ως παραϊατρικό επάγγελμα (Μ 262/1987), ο αναλογιστής ασφαλιστικών επιχειρήσεων (ΠΟΛ.127/1987), οι σχεδιαστές υφασμάτων (η μεταφορά του σχεδίου σε ύφασμα τρίτων με δικά του μέσα είναι εργασία φασόν) (ΠΟΛ.298/1987), μεταφραστές γραπτού λόγου (Α 12367 ΠΟΛ.160/1973), κοινωνιολόγοι

(Δ.5725 ΠΟΛ.257/1971), ψυχολόγοι - παιδοψυχολόγοι (Ε 11990 ΠΟΛ.132/83) και βιολόγοι, Γεωλόγοι, Ωκεανογράφοι (ΕγκΑ. 9553/1984). Οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση θεωρείται εμπορική ως προς τη φορολογία εισοδήματος, ανεξάρτητα από τη φύση της δραστηριότητάς της.

1.6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η παράγραφος 1, του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε., ορίζει ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις το κέρδος που αποκτάται από ατομική ή εταιρική επιχείρηση εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος, το οποίο δεν υπάγεται στα ελευθέρια επαγγέλματα που αναφέρονται στο άρθρο 48.

Με απλά λόγια, το κέρδος που προκύπτει από τις συναλλαγές και γενικότερα τη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, αποτελεί και το εισόδημά της. Η δραστηριότητα αυτή είναι άλλοτε συνεχής και άλλοτε περιοδική ή εποχική. Επειδή όμως οι επιχειρήσεις έχουν κι άλλες εισροές πέραν της συνεχούς δραστηριότητάς τους και κάποιες φορές είναι δύσκολο να διευκρινιστεί αν πρέπει να θεωρηθούν εισόδημα εμπορικής επιχείρησης, οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου 28 περιέχουν αναλυτικά οτιδήποτε αποτελεί τέτοιο εισόδημα :

2.Επιχείρηση αποτελεί και μεμονωμένη ή συμπτωματική πράξη που αποβλέπει στην επίτευξη κέρδους, καθώς και η πώληση μέσα σε δύο (2) χρόνια από την απόκτηση εξ επαχθούς αιτίας εδαφικών εκτάσεων που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως και έχουν μεγάλη αξία.

3.Θεωρείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις:

α) Το κέρδος από την άσκηση επιχείρησης αγοραπωλησίας ακινήτων γενικά, εκτός από τις επιχειρήσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 34, των οποίων το καθαρό κέρδος εξευρίσκεται με ειδικό τρόπο.

Ως κέρδος θεωρείται η επιπλέον διαφορά μεταξύ της αξίας του ακινήτου το οποίο πουλήθηκε και της αξίας αυτού κατά το χρόνο της αγοράς. Ως αξία πώλησης λαμβάνεται αυτή που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του Ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'). Αν όμως το τίμημα που αναφέρεται

στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται το αναφερόμενο σε αυτά τα συμβόλαια τίμημα. Ειδικά, για τις περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται:

αα) Το τίμημα από τις πωλήσεις των πιο πάνω ακινήτων που αναφέρεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.

ββ) Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος της αξίας, κατά περίπτωση, που φορολογήθηκε, και της πραγματικής αξίας του ακινήτου, η οποία εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων. Η διαφορά αυτή μειώνεται με τις δαπάνες του άρθρου 31 που βαρύνουν τον πωλητή.

β) Η ωφέλεια που πραγματοποιείται από οργανωμένη επιχείρηση πώλησης οικοπέδων ή αγροτεμαχίων, τα οποία προέρχονται από εδαφικές εκτάσεις της επιχείρησης, που βρίσκονται εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως, δήμου ή κοινότητας, οι οποίες έχουν κατατμηθεί ή ρυμοτομηθεί.

Ως ωφέλεια θεωρείται η επιπλέον διαφορά μεταξύ της αξίας της έκτασης η οποία πουλήθηκε και της αξίας της πριν από την κατάτμηση ή τη ρυμοτόμηση. Ως αξία πώλησης λαμβάνεται αυτή που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του Ν. 1249/ 1982. Αν όμως το τίμημα που αναφέρεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται το αναφερόμενο σε αυτά τα συμβόλαια τίμημα. Ειδικά, για τις περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται:

αα) Το τίμημα από τις πωλήσεις των πιο πάνω ακινήτων που αναφέρεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.

ββ) Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος της αξίας, κατά περίπτωση, που φορολογήθηκε, και της πραγματικής αξίας του ακινήτου, η οποία εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων. Η διαφορά αυτή μειώνεται με τις δαπάνες του άρθρου 31 που βαρύνουν τον πωλητή.

γ) Τα ποσά που καταβάλλουν με τη μορφή μερίσματος ή αμοιβής στα μέλη

τους οι συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί νόμιμα.

δ) Τα κέρδη από παρεπόμενες εργασίες που ενεργούνται από την επιχείρηση παράλληλα με τον κύριο σκοπό της.

ζ) Θεωρείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και η πραγματοποιηθείσα αυτόματη υπερτίμηση του πάγιου κεφαλαίου που χρησιμοποιείται στην επιχείρηση, καθώς και η υπερτίμηση που δεν πραγματοποιήθηκε, εφόσον αυτή έχει περιληφθεί στην απογραφή.

Κατ'εξαιρέση, η υπερτίμηση από την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, το οποίο ιδιοχρησιμοποιείται ή έχει ιδιοχρησιμοποιηθεί για την άσκηση του αντικείμενου των εργασιών της επιχείρησης, απαλλάσσεται του φόρου, εφόσον εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού και φορολογείται σε περίπτωση διανομής του ή διάλυσης της επιχείρησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τον υπολογισμό του υπερτιμήματος από την πώληση ακινήτου, εξαιρουμένου του υπερτιμήματος που προκύπτει από την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, ως τιμή πώλησης δεν δύναται να ληφθεί ποσό μικρότερο της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων.

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται ανάλογα και για την υπεραξία που προκύπτει κατά την εισφορά ακινήτων που βρίσκονται στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του Ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254 Α'), σε επιχείρηση - φορέα ίδρυσης και εκμετάλλευσης των Π.Ο.Τ.Α..

Ειδικά για τα ακίνητα που αποτέλεσαν αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. [1665/1986](#) και μεταβιβάζονται είτε λόγω λήξης της σύμβασης αυτής ή εξαγοράζονται πριν από τη λήξη της μίσθωσης από το μισθωτή, ως αξία πώλησης αυτών λαμβάνεται αυτή που καθορίζεται από τους όρους της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης που είχε υπογραφεί. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που το ακίνητο μεταβιβάζεται σε τρίτο πρόσωπο πλην του μισθωτή ή των κληρονόμων του, εφόσον υπεισέλθουν στη θέση του θανόντος μισθωτή, λόγω κληρονομικής διαδοχής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση ακινήτου επιχείρησης σε εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης, για το οποίο στη συνέχεια θα συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ εταιρίας χρηματοδοτικής μίσθωσης και της πωλήτριας επιχείρησης, απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι θα εμφανισθεί σε ιδιαίτερο λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο φορολογείται, σε περίπτωση διανομής ή διάλυσης της επιχείρησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Για τον προσδιορισμό της υπεραξίας, ως τιμή πώλησης λαμβάνεται αυτή που ορίζεται στη σύμβαση. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται για συμβάσεις αγοράς ακινήτων στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι εξωχώρια εταιρία.

θ) Οι αποδόσεις από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που πραγματοποιούν επιτηδευματίες που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα που αναφέρονται στην περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24.

ι) η ωφέλεια επιχείρησης, που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από την είσπραξη χρέους, η οποία λαμβάνει χώρα μέσα στα πλαίσια της επαγγελματικής τους συνεργασίας. Στην περίπτωση αυτή δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί φορολογίας δωρεών.

5. Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 29, ως εισόδημα λαμβάνεται:

α) Για διαχειριστική περίοδο μικρότερη από δώδεκα (12) μήνες, το κέρδος που προέκυψε κατά τη διάρκεια της.

β) Για διαχειριστική περίοδο μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες, το κέρδος που προέκυψε από την έναρξη της περιόδου μέχρι την ημερομηνία έναρξης του υπολειπόμενου δωδεκάμηνου τμήματος, το οποίο υπολογίζεται κατά προσέγγιση. Το εισόδημα αυτό αφαιρείται από το εισόδημα της υπερδωδεκάμηνης διαχειριστικής περιόδου και το υπόλοιπο που αποτελεί εισόδημα της δωδεκάμηνης περιόδου φορολογείται στο επόμενο οικονομικό έτος.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί πως όταν πρόκειται για εταιρία, σαν

εισόδημα από εμπορική επιχείρηση λογίζονται και οι αμοιβές με μορφή μερίσματος, η επιχειρηματική αμοιβή, οι αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου, οι αμοιβές σε εταίρους που προσφέρουν επιπλέον υπηρεσίες κλπ.

Όπως αναφέραμε επιγραμματικά νωρίτερα, το εισόδημα μιας επιχείρησης προσδιορίζεται με λογιστική παρακολούθηση των πράξεων και συναλλαγών της. Αυτό γίνεται μέσα σε ένα χρονικό διάστημα που λέγεται διαχειριστική περίοδος ή χρήση. Η διαχειριστική περίοδος είναι δωδεκάμηνη και εκτός κάποιων εξαιρέσεων, συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος. Την πρώτη χρονιά δραστηριότητας της επιχείρησης, βέβαια, περιλαμβάνει διάστημα από το μήνα έναρξης, μέχρι το τέλος της περιόδου, ενώ σε περίπτωση διακοπής εργασιών από την αρχή της χρήσης μέχρι και την ημερομηνία διακοπής. Ανάλογα με το αντικείμενο δραστηριότητας, το ύψος των συναλλαγών της και τη νομική μορφή της, εντάσσεται σε μία από τις εξής κατηγορίες βιβλίων :

A' κατηγορία. Η πιο απλή κατηγορία λογιστικής παρακολούθησης, σπανίζει μετά τις διατάξεις του νόμου 3842 του 2010, που έφερε δραστικές και σε ορισμένες περιπτώσεις ριζικές αλλαγές στη φορολογία και σε θέματα του Κ.Β.Σ. Συγκεκριμένα, συναντάται μόνο σε φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) που ασκούν δραστηριότητα σε πόλη ή χωριό μη τουριστικό κάτω των 5.000 κατοίκων. Είναι η μοναδική κατηγορία στην οποία καταχωρούνται σε βιβλία μόνο οι αγορές και τα έξοδα της επιχείρησης, και το αποτέλεσμα προκύπτει εξωλογιστικά, με αναγωγή τους σε τεκμαρτά έσοδα με τη χρησιμοποίηση συντελεστών μικτού κέρδους και μικτών συντελεστών καθαρού κέρδους. Η διαχειριστική περίοδος είναι δωδεκάμηνη και αφορά τη δραστηριότητα της επιχείρησης από 1 Ιανουαρίου μέχρι 13 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

B' κατηγορία. Σε αυτήν την κατηγορία μπορεί να ενταχθεί οποιαδήποτε επιχείρηση, εκτός από τις Ε.Π.Ε., Α.Ε., και τις ατομικές που ξεπερνούν ένα συγκεκριμένο όριο τζίρου (εσόδων) μέσα σε ένα έτος. Καταχωρούνται τα έσοδα, τα έξοδα και οι αγορές της επιχείρησης και το αποτέλεσμα προκύπτει

από τη μεταξύ τους διαφορά. Και σε αυτήν την κατηγορία, η διαχειριστική περίοδος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος.

Γ' κατηγορία. Πρόκειται για την πιο απαιτητική κατηγορία. Η λογιστική παρακολούθηση είναι πολύ λεπτομερής και ακριβής. Ακολουθεί αυστηρά το ενιαίο λογιστικό σύστημα και καταγράφει την παραμικρή συναλλαγή. Σε αυτήν την κατηγορία μπορεί να ενταχθεί οποιαδήποτε επιχείρηση, αλλά είναι υποχρεωτική για τις Α.Ε., Ε.Π.Ε., και ατομικές που ξεπερνούν το όριο τζίρου για υποχρεωτική ένταξη. Είναι η μοναδική κατηγορία που έχει το δικαίωμα να ορίσει υπερδωδεκάμηνη διαχειριστική περίοδο, ή δωδεκάμηνη που λήγει 31 Ιουνίου και όχι 31 Δεκεμβρίου.

1.7 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ακαθάριστο εισόδημα εμπορικής επιχείρησης θεωρείται το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές της. Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο ακριβής προσδιορισμός του γίνεται με λογιστική διαδικασία.

Στις επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ ή που τηρούν αλλά είναι κατώτερα της προσήκουσας κατηγορίας ή ανεπαρκή ή ανακριβή, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται εξωλογιστικά, με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που διαθέτει ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την έκταση της συναλλακτικής δράσης και τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης.

Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αγορές, οι πωλήσεις και το μικτό κέρδος που εμφανίζει η επιχείρηση, το μικτό κέρδος που πραγματοποιείται από ομοειδείς επιχειρήσεις που λειτουργούν με παρόμοιες συνθήκες, το απασχολούμενο προσωπικό, το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί, καθώς και των ίδιων κεφαλαίων κίνησης, το ποσό των δανείων και των πιστώσεων, το ποσό των εξόδων παραγωγής και διάθεσης των εμπορευμάτων, των εξόδων διαχείρισης και γενικά κάθε επαγγελματική δαπάνη. Σε τέτοια περίπτωση ο Κ.Φ.Ε. διευκρινίζει πως η κρίση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τον προσδιορισμό

των ακαθάριστων εσόδων πρέπει να μην απέχει από τα δεδομένα της κοινής πείρας.

Στις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία πρώτης (Α') κατηγορίας, το εισόδημα βρίσκεται με βάση την καθαρή αξία (χωρίς ΦΠΑ) του κόστους των εμπορευμάτων που αγοράστηκαν μέσα στη χρήση, ή των έτοιμων προϊόντων που παρήχθησαν από πρώτες και βοηθητικές ύλες αγορασμένες μέσα στη χρήση και την προσθήκη σε αυτήν του μικτού κέρδους από την πώλησή τους.

Το μικτό αυτό εμπορικό ή βιομηχανικό κέρδος, κατά περίπτωση, βρίσκεται με σύγκριση των τιμών κτήσης και πώλησης των αγαθών που διατέθηκαν από την επιχείρηση. Επειδή όμως οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στην Α κατηγορία δεν διαθέτουν αυτά τα στοιχεία, λαμβάνεται υπόψη ο συντελεστής μικτού κέρδους άλλων ομοειδών επιχειρήσεων. Όταν το μικτό κέρδος καθορίζεται από το Υπουργείο Εμπορίου, προκειμένου να προσδιοριστούν τα ακαθάριστα έσοδα, ως ποσοστό μικτού κέρδους λαμβάνεται το ανώτατο όριο του συντελεστή που έχει καθοριστεί από το Υπουργείο αυτό. Σε περίπτωση που το Υπουργείο Εμπορίου έχει καθορίσει μικτό κέρδος ανά μονάδα, γίνεται αναγωγή αυτού σε ποσοστιαίο.

Η διαδικασία αναγωγής του κόστους σε μικτό κέρδος είναι πολύ απλή. Το σύνολο αυτού του κόστους, πολλαπλασιάζετε με το συντελεστή μικτού κέρδους και το ποσό που προκύπτει θεωρείται μικτό κέρδος. Η άθροιση του κόστους και ευρεθέντος μικτού κέρδους, αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα της επιχείρησης. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι θεωρείται πως τα εμπορεύσιμα αγαθά πουλήθηκαν όλα μέσα στη χρήση και ότι οι πρώτες και βοηθητικές ύλες μεταποιήθηκαν και πουλήθηκαν μέσα στη χρήση ως έτοιμα προϊόντα, ανεξάρτητα από το αν η διάθεση τους γίνεται χονδρικώς ή λιανικώς.

Για παράδειγμα, ατομική επιχείρηση έχει σε μια διαχειριστική περίοδο κόστος εμπορεύσιμων αγαθών 3000 ευρώ.

Στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και εφόσον το επόμενο έτος συνεχίζουν να τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται ότι πουλήθηκαν μέσα στη χρήση από τα εμπορεύσιμα αγαθά, τόσα δωδέκατα αυτών όσοι οι μήνες της πραγματικής λειτουργίας της επιχείρησης. Τμήμα του μήνα λογίζεται ως

ακέραιος μήνας. Το υπόλοιπο ποσό προστίθεται στις αγορές του αμέσως επόμενου έτους και λογίζεται ως αγορά του έτους αυτού.

Σε περίπτωση αλλαγής της κατηγορίας των βιβλίων και στοιχείων που τηρούνται από την επιχείρηση ισχύουν τα εξής :

α) Από την πρώτη στη δεύτερη κατηγορία, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας, δεν μπορούν να υπερβούν τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία βρίσκονται με βάση την αναγωγή των αγορασθέντων εμπορευμάτων ή των παραχθέντων ετοιμών προϊόντων σε πωλήσεις. Όταν όμως τα ακαθάριστα έσοδα αυτής της περιόδου που προκύπτουν με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων, μειωμένα κατά τα ακαθάριστα έσοδα της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία είχαν τηρηθεί βιβλία πρώτης κατηγορίας, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα της ίδιας περιόδου που βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, τότε τα μεγαλύτερα αυτά ακαθάριστα έσοδα θεωρούνται ως έσοδα της διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

β) Από την πρώτη στην τρίτη κατηγορία, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την τελευταία, πριν από την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων, διαχειριστική περίοδο βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα κατά την περίοδο αυτή εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, μειωμένα κατά την αξία των αγαθών που εμφανίζονται στην απογραφή έναρξης της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία έγινε η αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων.

γ) Από τη δεύτερη ή τρίτη στην πρώτη κατηγορία, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία πρώτης κατηγορίας βρίσκονται με βάση την αξία των αγορασθέντων κατά την περίοδο αυτή εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων προϊόντων, η οποία προσαυξάνεται με την αξία των εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων ετοιμών προϊόντων που αποδεδειγμένα δεν διατέθηκαν ή δεν χρησιμοποιήθηκαν, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία δεύτερης κατηγορίας ή που εμφανίζονται στην απογραφή, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία τρίτης κατηγορίας

του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία δεύτερης (Β') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., τα ακαθάριστα έσοδα εξευρίσκονται με βάση τα δεδομένα που είναι αναγραφμένα σε αυτά. Κατά τη διάρκεια της χρήσης, καταχωρούνται χωριστά οι αγορές και οι πωλήσεις. Τα συνολικά έσοδα από τις πωλήσεις ή την παροχή υπηρεσιών αποτελούν το ακαθάριστο εισόδημα της επιχείρησης, χωρίς να απαιτείται κάποιος ξεχωριστός υπολογισμός.

Για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το καθαρό εισόδημα βρίσκεται επίσης με βάση καταχωρημένα δεδομένα. Κατά τη διάρκεια της χρήσης, η κάθε συναλλαγή της επιχείρησης παρακολουθείται λεπτομερώς μέσω ειδικών λογαριασμών. Στο τέλος της χρήσης, τα ποσοτικά υπόλοιπα των λογαριασμών μεταφέρονται με συγκεκριμένη διαδικασία σε άλλους συγκεντρωτικούς λογαριασμούς και το καθαρό εισόδημα παρουσιάζεται σε ξεχωριστό λογαριασμό. Και σε αυτήν την περίπτωση, δεν απαιτείται κάποιος υπολογισμός, παρά μόνο σωστή διαδικασία κατά τη μεταφορά των υπολοίπων.

Ο Κώδικας Φορολογίας είναι πολύ αυστηρός σε θέματα φοροαποφυγής και απόκρυψης φορολογητέας αξίας. Έτσι, στην περίπτωση που κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί απόκρυψη φορολογητέας ύλης ή/και μη έκδοση στοιχείων ή/και έκδοση πλαστών - εικονικών στοιχείων που συνεπάγονται το χαρακτηρισμό των βιβλίων ως ανακριβών, το σχετικό ποσό που προκύπτει, το οποίο σε περίπτωση επανάληψης των ως άνω παραβάσεων μέσα στην ίδια διαχειριστική χρήση διπλασιάζεται, προστίθεται στα ακαθάριστα έσοδα των βιβλίων και το άθροισμα προσαυξάνεται κατά ένα ποσοστό, ως ακολούθως:

α) κατά τέσσερα τοις εκατό (4%), εάν το ποσό της απόκρυψης της φορολογητέας ύλης που προκύπτει από τους ως άνω λόγους δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της δηλωθείσας και σε ποσό τα πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,

β) κατά οκτώ τοις εκατό (8%), εάν το ποσό υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της δηλωθείσας και σε ποσό τα πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^Ο ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η ανώνυμη εταιρία έκανε την εμφάνισή της μέσω του νόμου 2190/20. Στην εταιρία αυτή όλοι οι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα και μέχρι το ποσό που ανέλαβαν να εισφέρουν στην εταιρία. Συνεπώς αν ήδη εκπλήρωσαν την υποχρέωση αυτή δηλ. την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου που τους αναλογεί, τότε δεν έχουν καμιά περαιτέρω προσωπική ευθύνη, αν τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας δεν επαρκούν για να καλύψουν τους δανειστές της(εκτός αν ανέλαβαν ευθύνη με άλλη νομική σχέση π.χ. αν εγγυήθηκαν υπέρ της εταιρίας).

Άλλο χαρακτηριστικό της εταιρίας αυτής, είναι ότι το μετοχικό της κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα τμήματα(μετοχές), σε κάθε ένα από αυτά αντιστοιχεί και μία εταιρική ιδιότητα. Η εταιρική ιδιότητα μπορεί να ενσωματωθεί σε τίτλο που μεταβιβάζεται εύκολα χωρίς από την αλλαγή αυτή να επέρχεται λύση της εταιρίας, ακόμη και στην περίπτωση που όλες οι μετοχές περιέλθουν σε ένα πρόσωπο.

Η ανώνυμη εταιρία αποτελεί κεφαλαιουχική εταιρία, με νομική προσωπικότητα, ενώ βαρύνουσα σημασία για την πραγματοποίηση των σκοπών της έχει η περιουσιακή συμβολή των εταίρων στο κεφάλαιο της εταιρίας, και όχι τα πρόσωπα που την απαρτίζουν. Οι εταίροι μπορεί και να μην συμμετέχουν στην διοίκηση της εταιρίας, ενώ για τις υποχρεώσεις της εταιρίας δεν ευθύνονται τα πρόσωπα των εταίρων αλλά μόνον οι καταβολές τους. Η νομική προσωπικότητα που αποκτά με την ίδρυσή της η ανώνυμη εταιρία, έχει μεγάλη πρακτική σημασία, ιδιαίτερα στον τομέα των εμπορικών συναλλαγών. Γενικά η απόκτηση νομικής προσωπικότητας προσδίδει στην εταιρία άνεση κινήσεων και δράσεως καθώς και ευκαμψία, αφού η εταιρία δρα ως αυτοτελείς προσωπικότητα, ως ξεχωριστό πρόσωπο και ανεξάρτητα από

την δράση των φυσικών προσώπων που την απαρτίζουν. Οι ιδιότητες που προσδίδει η νομική προσωπικότητα στην ανώνυμη εταιρία είναι:

- Η εταιρία είναι νέο πρόσωπο, αυτοτελές και ανεξάρτητο
- Η εταιρία έχει την ικανότητα δικαίου και ικανότητα προς δικαιοπραξία και επομένως είναι η ίδια φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων
- Έχει την δικιά της περιουσία(ενεργητικό και παθητικό), ενώ είναι ανεξάρτητη από την περιουσία των μελών της(μετόχων) και διατίθεται αποκλειστικά για την επιδίωξη του εμπορικού σκοπού και για ικανοποίηση των δανειστών της.
- Η εταιρία έχει την δικιά της επωνυμία με την οποία διακρίνεται και συναλλάσσεται
- Η εταιρία έχει την δική της έδρα
- Η εταιρία έχει την δική της ιθαγένεια. Η ιθαγένεια κρίνεται από την έδρα της.

Τα δικαιώματα του εταίρου στην κεφαλαιουχική εταιρία είναι ανάλογα με την συμβολή του στην κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρίας. Έτσι αν η κεφαλαιακή μερίδα του μετόχου είναι 10%, το ποσοστό αυτό καθορίζει και την συμμετοχή του εταίρου στα κέρδη και είναι αδύνατο να ορισθεί ότι ο εταίρος θα έχει διαφορετικό ποσοστό στα κέρδη από ότι έχει στο κεφάλαιο.

2.1 ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Η ανώνυμη εταιρία είναι η εταιρία στην οποία τα μέλη της δεν ευθύνονται προσωπικά για τις εταιρικές τους υποχρεώσεις και στην οποία η εταιρική ιδιότητα μπορεί να ενσωματώνεται σε μετοχές(κατά κανόνα εύκολα μεταβιβαστές), που αντιστοιχούν σε ίσα τμήματα του εταιρικού κεφαλαίου.

Άλλο χαρακτηριστικό της εταιρίας αυτής το ότι έχει νομική προσωπικότητα και ότι είναι εκ του νόμου εμπορική, έστω και ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση.

Κατά τον νόμο το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας πρέπει να περιέχει τις εξής διατάξεις:

- Την εταιρική επωνυμία και τον σκοπό της εταιρίας
- Την έδρα της
- Την διάρκειά της
- Το ποσό και τον τρόπο της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου
- Για το είδος των μετοχών, τον αριθμό τους, την ονομαστική τους αξία και την έκδοσή τους
- Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών
- Για την μετατροπή των ονομαστικών σε ανώνυμες και το αντίθετο
- Για την σύγκληση και την λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου, την συγκρότησή του και τις αρμοδιότητές του
- Για την σύγκληση, την συγκρότηση, την λειτουργία και τις αρμοδιότητες των γενικών συνελεύσεων
- Για τους ελεγκτές
- Για τα δικαιώματα των μετόχων
- Για τον ισολογισμό και την διάθεση των κερδών
- Για την λύση της εταιρίας και την εκκαθάριση της περιουσίας της

Επίσης θα πρέπει να αναφέρονται τα εξής:

- Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρίας, ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων υπογράφηκε το καταστατικό αυτό.
- Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για την σύσταση της εταιρίας και βαρύνουν αυτή

Καταστατικό το οποίο δεν περιέχει ένα ή περισσότερα από τα παραπάνω στοιχεία δεν είναι έγκυρο.

2.2 ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Δεδομένου ότι η ΑΕ έχει από τον νόμο εμπορική ιδιότητα, είναι υποχρεωμένη να τηρεί τα βιβλία τα οποία προβλέπονται για κάθε έμπορο. Κατά τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, οι ανώνυμες εταιρίες εντάσσονται στην Τρίτη κατηγορία βιβλίων, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, που πραγματοποιούν, από την σύστασή τους. Επομένως η Ανώνυμη Εταιρία ως επιτηδεύματις της τρίτης κατηγορίας, θα πρέπει να «τηρεί λογιστικά βιβλία κατά την διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής». Εφαρμόζεται υποχρεωτικά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, μόνο ως προς την δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών, με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας θ, όπου τηρούνται. Η ανάπτυξη των τριτοβάθμιων λογαριασμών γίνεται σύμφωνα με τις ανάγκες του.

Ειδικότερα οι ανώνυμες εταιρίες έχουν υποχρέωση να τηρούν τα κάτωθι βιβλία:

- ημερολόγιο ή αναλυτικό ημερολόγιο και Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο
- γενικό καθολικό με τους λογαριασμούς του λογιστικού σχεδίου
- βιβλίο απογραφών και ισολογισμών
- βιβλίο αποθήκης υπό προϋποθέσεις
- ενδεχόμενα πρόσθετα βιβλία ανάλογα με το είδος του επαγγέλματος και σύμφωνα με τον Κώδικα

Εκτός από τα βιβλία του επιτηδεύματος, τηρούνται και τα εξής βιβλία:

- βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων των μετόχων
- βιβλίο πρακτικών διοικητικού συμβουλίου
- μητρώου μετοχών
- βιβλίου μετόχων

2.3 ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

τα όργανα της ανώνυμης εταιρίας κατά τον νόμο είναι:

- η γενική συνέλευση
- το διοικητικό συμβούλιο
- οι ελεγκτές

2.4 ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

κατά τον νόμο η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της εταιρίας και δικαιούται να αποφασίζει περί πάσης εταιρικής υποθέσεως, οι δε αποφάσεις της δεσμεύει τόσο τα απόντα ή διαφωνήσαντα μέλη, όσο και κάθε άλλο όργανο της εταιρίας. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης είναι τα παρακάτω θέματα:

- οι τροποποιήσεις του καταστατικού
- η εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών
- η έγκριση του ισολογισμού της εταιρίας και η διάθεση των ετήσιων κερδών
- η έκδοση ομολογιακού δανείου
- η συγχώνευση, παράταση ή διάλυση της εταιρίας
- ο διορισμός εκκαθαριστών

Η γενική συνέλευση συγκαλείτε από το ΔΣ τακτικά μία φορά τον χρόνο και υποχρεωτικά μέσα σε έξι μήνες από την λήξη της εταιρικής χρήσης, σχετικά με την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων. Έκτακτα δύναται να συκληθεί όποτε το ΔΣ κρίνει αναγκαίο. Επίσης αν το ζητήσουν οι ελεγκτές, αν η περιουσία της εταιρίας μειωθεί στο μισό του μετοχικού κεφαλαίου ή αν το ζητήσουν μέτοχοι εκπροσωπούντες το 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

2.4.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έργο του ΔΣ είναι η διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας. Το ΔΣ αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη, τα οποία μπορεί να μην είναι μέτοχοι, ενώ η θητεία τους δεν πρέπει να ξεπερνά τα έξι έτη. Συνέρχεται μία φορά τουλάχιστον ανά ημερολογιακό μήνα και ευρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το ήμισυ πλέον ενός συμβούλων.

2.4.2 ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι τακτικοί ελεγκτές εκλέγονται από την γενική συνέλευση για την επόμενη εταιρική χρήση, ανέρχονται σε δύο με ισάριθμους αναπληρωματικούς και η θητεία τους είναι ετήσια, με δυνατότητα να ανανεώνεται απεριόριστα.

2.5 ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Η λογιστική οφείλει να απεικονίσει την κάλυψη, που πρέπει κατά κανόνα να γίνει για όλο το κεφάλαιο και την καταβολή του κεφαλαίου, που μπορεί να είναι είτε ολοσχερής είτε μερική. Μόνο σε δύο περιπτώσεις θα πρέπει υποχρεωτικά η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου να είναι ολοσχερής: όταν το κεφάλαιο είναι ίσο προς το ελάχιστο όριο που απαιτεί ο νόμος και όταν το κεφάλαιο αποτελείται από εισφορές σε είδος.

2.5.1 ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1) οι μετοχές αναλαμβάνονται από τους ιδρυτές

Έστω ότι ιδρύεται ΑΕ με μετοχικό κεφάλαιο 60.000€(μτχ 3.000 αξίας 20€/μτχ). Από τους ιδρυτές ο Αντωνίου αναλαμβάνει να καλύψει 1.500 μτχ σε μετρητά, ο Βασιλείου 750 μτχ σε μετρητά και ο Γεωργίου 750 μτχ έναντι των οποίων θα εισφέρει τα παρακάτω είδη:

- οικόπεδα	5.000€
- κτίρια	5.000€
- μηχανήματα	5.000€

Οι εγγραφές σύστασης παρουσιάζονται παρακάτω:

33.03 μέτοχοι λ/σμός κάλυψης κεφαλαίου	60.000€
33.03.01 ΑΝΤΩΝΙΟΥ	30.000€
33.03.02 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	15.000€
33.03.03 ΓΕΩΡΓΙΟΥ	15.000€
40.02 ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	60.000€

33.04 οφειλόμενο κεφαλαίο	60.000€
33.04.01 ΑΝΤΩΝΙΟΥ	30.000€
33.04.02 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	15.000€
33.04.03 ΓΕΩΡΓΙΟΥ	15.000€
33.03 μέτοχοι λ/σμός κάλυψης κεφαλαίου	60.000€
33.03.01 ΑΝΤΩΝΙΟΥ	30.000€
33.03.02 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	15.000€
33.03.03 ΓΕΩΡΓΙΟΥ	15.000€

---

38 ταμείο	45.000€
10 γήπεδα- οικόπεδα	5.000€
11 κτίρια	5.000€

12	μηχανήματα	5.000€	
	33.04 οφειλόμενο κεφάλαιο		60.000€
	33.04.01 ΑΝΤΩΝΙΟΥ		30.000€
	33.04.02 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ		15.000€
	33.04.03 ΓΕΩΡΓΙΟΥ		15.000€

40.02 οφειλόμενο κεφάλαιο	60.000€	
40.00 καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο		60.000€

II) οι μετοχές αναλαμβάνονται από το κοινό με δημόσια εγγραφή

Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία κάλυψης αναλαμβάνεται από την τράπεζα. Έστω ότι συστήνεται ανώνυμη εταιρία με μετοχικό κεφάλαιο 1 εκ/€, το οποίο αποτελείται από 100.000 μτχ αξίας 10€/μτχ. Οι μετοχές έχουν ήδη τεθεί σε δημόσια εγγραφή μέσω της Τράπεζας «Χ», ενώ έχουν καλυφθεί όλες οι μετοχές οι εταιρίας από διάφορα άτομα στην τιμή των 12€/ μτχ. Η τράπεζα καταλογίζει προμήθεια γι' αυτήν 3.000€. Οι εγγραφές σύστασης παρουσιάζονται παρακάτω:

33.03 μέτοχοι λισμός κάλυψης κεφαλαίου	1.200.000€	
40.02 οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		1.000.000€
41.01. οφειλόμενη διαφορά υπέρ το άρτιο		200.000€

33.04 οφειλόμενο κεφάλαιο	1.200.000€	
----------------------------------	-------------------	--

33.03 μέτοχοι λ/σμός κάλυψης κεφαλαίου	1.200.000€
<hr/>	
38.03 καταθέσεις όψεως	1.200.000€
33.04 οφειλόμενο κεφάλαιο	1.200.000€
<hr/>	
40.02 οφειλόμενο κεφάλαιο	1.000.000€
41.01 οφειλόμενη διαφορά υπέρ το άρτιο	200.000€
40.00 καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	1.200.000€
41.00 καταβλ. Διαφορά υπέρ το άρτιο	200.000€
<hr/>	
16.10 έξοδα ίδρυσης	3.000€
38.03 καταθέσεις όψεως	3.000€
<hr/>	

2.5.2 ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ας υποθέσουμε ότι ιδρύεται ΑΕ με μετοχικό κεφάλαιο 100.000 € διαιρεμένο σε 10.000 μτχ αξίας 10€/ μτχ. Το κεφάλαιο αναλαμβάνεται από τους πέντε ιδρυτές, οι οποίοι έχουν το ίδιο ποσοστό μετοχών. Σύμφωνα με το καταστατικό οι μέτοχοι οφείλουν να καλύψουν το ελάχιστο ποσό που απαιτείται από τον νόμο σε μετρητά και τα υπόλοιπα σε δύο ισόποσες δόσεις σε χρόνο που θα καθορίσει η γενική συνέλευση.

38 ταμείο	60.000€
------------------	----------------

18.12	οφειλόμενο κεφάλαιο	40.000€
18.12.01	δεύτερη δόση	20.000€
18.12.02	τρίτη δόση	20.000€
40.00	καταβλημένο μετ. κεφάλαιο	60.000€
40.02	οφειλόμενο κεφάλαιο	40.000€

33.04	οφειλόμενο κεφάλαιο	20.000€
33.04.01	δεύτερη δόση	20.000€
18.12	οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	20.000€
18.12.01	δεύτερη δόση	20.000€

38	ταμείο	20.000€
33.04	οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	20.000€
33.04.01	δεύτερη δόση	20.000€

40.02	οφειλόμενο κεφάλαιο	20.000€
40.00	καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	20.000€

- κάλυψη τρίτης δόσης

33.04	οφειλόμενο κεφάλαιο	20.000€
33.04.01	τρίτη δόση	20.000€
18.12	οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	20.000€

18.12.02	τρίτη δόση	20.000€
<hr/>		
<hr/>		
38	ταμείο	20.000€
33.04	οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	20.000€
33.04.02	τρίτη δόση	20.000€
<hr/>		
<hr/>		
40.02	οφειλόμενο κεφάλαιο	20.000€
40.00	καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	20.000€
<hr/>		

2.6 ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Για να συσταθεί μία ανώνυμη εταιρία απαιτούνται δύο όροι: έγγραφη κατάρτιση εταιρικής σύμβασης και δημοσιότητα. Η δημοσιότητα περιλαμβάνει τα εξής: α) καταχώριση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της αποφάσεως της διοίκησης για την σύσταση της Α.Ε. καθώς και του καταστατικού που εγκρίθηκε β) με την δημοσίευση στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της εφημερίδας της κυβερνήσεως, ανακοινώσεως για την καταχώρηση στο οικείο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών. Μετά την σύνταξη του καταστατικού με συμβολαιογραφικό έγγραφο, υποβάλλονται στην αρμόδια νομαρχία για έγκριση τα εξής δικαιολογητικά:

- α) Καταστατικό της υπό ίδρυση εταιρείας
- β) Γραμμάτιο καταβολής ποσού 1% επί του μετοχικού κεφαλαίου υπέρ της επιτροπής ανταγωνισμού.
- γ) Ανακοίνωση περίληψης καταστατικού εις εξαπλούν.
- δ) Βεβαίωση επιμελητηρίου για την επωνυμία της εταιρείας.

Σε περίπτωση που η σύσταση της εταιρείας διέπεται και από άλλους νόμους συνυποβάλλονται και τα προβλεπόμενα από κάθε νόμο δικαιολογητικά (οι ιατρικές χρειάζονται βεβαίωση ιατρικού συλλόγου, οι ΕΠΕΥ άδεια της επιτροπής κεφαλαιαγοράς κ.τ.λ.).

Μετά την έγκριση της σύστασης η ενδιαφερόμενη εταιρεία παραλαμβάνει τέσσερις υπογεγραμμένες ανακοινώσεις εκ των οποίων η μία είναι για το αρχείο της ενώ τις υπόλοιπες τρεις πρέπει να προσκομίσει εντός 15 ημερών στην αρμόδια Φ.Α.Ε για θεώρηση όπου πρέπει να καταβάλει: α) Τον φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου που ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του κεφαλαίου και β) Παράβολο καταβολής των τελών δημοσίευσης της ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ που ανέρχεται στο συνολικό ποσό των 510 ευρώ (ήτοι 440 ευρώ υπέρ ΚΑΕ 2531 συν 5% υπέρ ΚΑΕ 3512 συν 7% υπέρ ΚΑΕ 3531).

Ένα αντίγραφο της ανακοίνωσης θα παραμένει στην Φ.Α.Ε και τα υπόλοιπα δύο θα παραλαμβάνει εκπρόσωπος της εταιρείας. Το ένα αντίγραφο μαζί με το διπλότυπο είσπραξης των ανωτέρω τελών δημοσίευσης θα κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση του στο Φ.Ε.Κ και το άλλο μαζί με το αποδεικτικό κατάθεσης του Εθνικού Τυπογραφείου θα προσκομίζεται στην αρμόδια εποπτεύουσα υπηρεσία εντός μηνός από την εγγραφή της εταιρείας στο οικείο μητρώο Α.Ε . Εφόσον αυτό δεν προσκομισθεί εμπρόθεσμα η εποπτεύουσα υπηρεσία κινεί την διαδικασία διαγραφής της εταιρείας από το μητρώο Α.Ε.

2.7 ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Οι ανώνυμες εταιρίες πρέπει να έχουν ελάχιστο κεφάλαιο 60.000€. Το ποσό αυτό πρέπει να έχει καταβληθεί κατά την σύσταση της εταιρίας, ή για να είμαστε πιο ακριβείς μέσα σε δύο μήνες από την σύστασή της. Ανάλογα με τον τρόπο που γίνεται η κάλυψη διακρίνεται σε: α) ιδιωτική ή άμεση, β) δημόσια ή διαδοχική. Κατά την πρώτη όλες οι μετοχές αναλαμβάνονται από δύο ή περισσότερους ελεγκτές. Κατά την δεύτερη οι μετοχές αναλαμβάνονται

είτε κατά μέρος από τους ιδρυτές και κατά το υπόλοιπο από τρίτους, είτε στο σύνολό τους από τρίτους. Στην δεύτερη περίπτωση δηλ. οι ιδρυτές θέτουν το κεφάλαιο της εταιρίας σε δημόσια εγγραφή. Ο νόμος επιτρέπει να ορίζεται στο καταστατικό η τμηματική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου. Δηλαδή είναι δυνατό κατά την σύσταση(μέσα σε δύο μήνες) να καταβληθεί μόνο μέρος του μετοχικού κεφαλαίου και το υπόλοιπο να καταβάλλεται σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα. Περιορισμοί του προηγούμενου είναι ότι το ελάχιστο που πρέπει να καταβληθεί είναι το εκάστοτε ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την σύστασή της, ενώ δεν μπορεί να υπερβαίνεται η διετία. Επίσης οι μετοχές μέχρι την πλήρη αποπληρωμή τους είναι ονομαστικές και σε περίπτωση μη πληρωμής μιας δόσης «οι μετοχές καθίστανται αυτοδικαίως άκυρες». Τέλος δεν είναι δυνατή η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει και με εισφορά είδους σε συνδυασμό τμηματικής καταβολής. Μόνη προϋπόθεση αποτελεί ότι οι εισφορές σε είδος πρέπει να περιληφθούν στο αμέσως καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, ενώ οι μεταγενέστερες δόσεις πρέπει να αποτελούνται αποκλειστικά από μετρητά.

2.8 Η ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΙ Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

2.8.1 Η αύξηση του κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας αποτελεί και απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού(εκτός αν προβλέπεται σε αυτό) και επομένως απαιτούνται όλες οι εκείνες οι ενέργειες, που απαιτούνται για τις τροποποιήσεις του καταστατικού(απόφαση γενικής συνέλευσης, δημοσίευση κ.τ.λ.). Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με τους εξής τρόπους:

- με νέες εισφορές

- με μετατροπή των δανειστών και των κατόχων ιδρυτικών τίτλων σε μετόχους
- με μετατροπή σε κεφάλαιο των αποθεματικών, αδιανέμητων κερδών και μερισμάτων καθώς και της πιστωτικής διαφοράς αναπροσαρμογής στοιχείων του ισολογισμού
- με την απορρόφηση εταιρίας

Η αύξηση του κεφαλαίου μπορεί να γίνει τεχνικά με την αύξηση της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών και με την έκδοση νέων μετοχών.

Παράδειγμα:

Έστω η εταιρία «X Α.Ε.» αποφασίζει αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 100.000€ με την έκδοση νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 10€. Η αύξηση θα γίνει με καταβολή μετρητών. Οι εγγραφές αύξησης του κεφαλαίου είναι:

33.03 μέτοχοι λ/σμός κάλυψης κεφαλαίου	100.000€
μετοχές 10.000*10€	
40.02 οφειλόμενο μετ. κεφάλαιο	100.000€

33.04 οφειλόμενο μετοχικό κεφαλαίο	100.000€
33.03 μέτοχοι λ/σμός κάλυψης κεφαλαίου	100.000€

38	ταμείο	100.000€
	μετοχές 10.000*10€	
	33.04 οφειλόμενο μετ. κεφάλαιο	100.000€
<hr/>		
<hr/>		
40.02	οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	100.000€
	40.00 καταβλημένο μετ. κεφάλαιο	100.000€
<hr/>		

2.9 Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Όπως και η αύξηση έτσι και η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού και όλες οι συναφείς ενέργειες. Η μείωση του κεφαλαίου μιας ανώνυμης εταιρίας αποτελεί πιο σημαντική πράξη από την αύξηση του κεφαλαίου, καθώς η πράξη αυτή θίγει εμφανώς τα συμφέροντα των δανειστών της εταιρίας και γι' αυτό ο νόμος έχει θέσει μία έξτρα προϋπόθεση: εκτός από την απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων απαιτείται και έκθεση των ορκωτών ελεγκτών της εταιρίας, σχετικά με την ικανότητα της εταιρίας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της προς τους δανειστές της. Επίσης ο Υπουργός μπορεί να μην εγκρίνει την μείωση του κεφαλαίου αν κρίνει από την έκθεση των ορκωτών ελεγκτών, ότι μετά την μείωση δεν απομένουν ικανές εγγυήσεις. Δεν γίνεται καμία καταβολή στους μετόχους, από την μείωση του κεφαλαίου, εάν δεν ικανοποιηθούν πλήρως οι δανειστές της εταιρίας ή αν δεν αποφανθεί δικαστήριο ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι αβάσιμες.

Η μείωση το κεφαλαίου διακρίνεται σε **υποχρεωτική** και **εκούσια**. Υποχρεωτική ονομάζεται η μείωση του κεφαλαίου που προκύπτει μετά από την μη έγκυρη καταβολή μιας δόσης μετοχών(αν δηλ. καταστεί ληξιπρόθεσμη η καταβολή της δόσης στην τμηματική καταβολή κεφαλαίου) και η εταιρία δεν

μπορέσει να πουλήσει τις μετοχές μέσω του χρηματιστηρίου. Η εκούσια μείωση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με επιστροφή των εισφορών και με απόσβεση ζημιών. Στην πρώτη περίπτωση πρόκειται για ουσιαστική μείωση κεφαλαίου, ενώ στην δεύτερη περίπτωση για τυπική μείωση, δεδομένου ότι το κεφάλαιο ήταν και τα προηγούμενα χρόνια, λόγω των ζημιών, ουσιαστικά μειωμένο και η πράξη της μείωσης θα αποτελέσει ουσιαστικά το διαδικαστικό μέρος.

Από τεχνική άποψη η μείωση μπορεί να συντελεστεί είτε με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών, είτε με ακύρωση ορισμένου αριθμού μετοχών, είτε με αντικατάσταση των υπαρχουσών μετοχών με νέες μικρότερης αξίας(reverse split).

Έστω η εταιρία «Χ Α.Ε.» αποφασίζει την μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 100.000€ με μείωση της ονομαστικής της αξίας κατά 10€ και απόδοσης του αντίστοιχου ποσού στους μετόχους. Οι εγγραφές μείωσης θα είναι:

<hr/>	
40.00 καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	100.000€
53.16 μέτοχοι- αξία μετοχών προς απόδοση	100.000€
<hr/>	
<hr/>	
53.16 μέτοχοι- αξία μετοχών προς απόδοση	100.000€
38 ταμείο	100.000€
<hr/>	

2.10 Η ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

Ο νόμος για τις ανώνυμες εταιρίες ορίζει πως από τα καθαρά κέρδη διανέμονται ως εξής:

- i. το 5% των καθαρών κερδών αφαιρούνται για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει το ένα τρίτο τουλάχιστον του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου.
- ii. 35% του υπολοίπου των κερδών παρακρατείται για την καταβολή πρώτου μερίσματος προς τους μετόχους.

Η «Χ» Α.Ε. έχει καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο 300.000€ ενώ για την χρήση 2004 η εταιρία παρουσίασε κέρδη 100.000€. Τα κέρδη διανέμονται ως εξής:

Καθαρά κέρδη χρήσης:	100.000€
Μείον: κράτηση για τακτικό αποθ.	<u>5.000€</u>
Υπόλοιπο κερδών:	95.000€
Ελάχιστο μέρισμα προς πληρωμή:	<u>33.250€</u>
Υπόλοιπο κερδών εις νέον:	<u>61.750€</u>

88.00 καθαρά κέρδη χρήσης	100.000€
88.99 κέρδη προς διάθεση	100.000€

88.99 κέρδη προς διάθεση	100.000€
41.02 τακτικό αποθεματικό	5.000€
53.01 μερίσματα πληρωτέα	33.250€
42.00 υπόλοιπο κερδών εις νέον	61.750€

2.11 ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Ως λύση ή διάλυση εννοούμε την διακοπή της παραγωγικής λειτουργίας της εταιρίας, δηλαδή της λειτουργίας που κατευθύνεται στην επιδίωξη του αντικειμένου της. Η λύση της εταιρίας επέρχεται για λόγους που προβλέπονται στον νόμο ή στο καταστατικό της εταιρίας. Είναι δυνατό να επέλθει και μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Την λύση της εταιρίας ακολουθεί η εκκαθάριση, εκτός της περίπτωσης της πτώχευσης οπότε ακολουθείται η πτωχευτική διαδικασία. Ως εκκαθάριση ορίζεται το μεταβατικό στάδιο που διανύει η εταιρία, από την λύση της ως τον τελικό διακανονισμό των εταιρικών δοσοληψιών και που αποβλέπει στη ρευστοποίηση της περιουσίας της εταιρίας, στην εξόφληση των δανειστών της και στη διανομή στους εταίρους του τυχόν πλεονάσματος. Το νομικό πρόσωπο της εταιρίας δεν εξαφανίζεται κατά την λύση ούτε παύει να υπάρχει. Αντίθετα ωστόσο περαιωθεί η εκκαθάριση, το νομικό πρόσωπο της εταιρίας εξακολουθεί να υπάρχει για την κάλυψη των αναγκών της.

Όταν επέλθει η λύση της εταιρίας, παύει η εξουσία των οργάνων που ασκούσαν την διοίκηση και την εξουσία αναλαμβάνει το όργανο που είναι επιφορτισμένο με την διεξαγωγή του έργου της εκκαθαρίσεως., που καλείται εκκαθαριστής ή εκκαθαριστές. Σε πολλές περιπτώσεις την εκκαθάριση της εταιρίας ασκεί η πρώην διοίκηση.

Ας δούμε το παρακάτω παράδειγμα:

Τελικός ισολογισμός εκκαθαρίσεως ΑΕ «Χ»

Μέτοχοι-οφειλόμενο κεφάλαιο	5.000€	Μετοχικό κεφάλαιο	55.000€
Ταμείο		• προν. Καταβλ.	
<u>37.700€</u>		(5.000*3= 15.000€)	
42.700€		• κοινό καταβλ.	
		(10.000*3=30.000€)	

	(5.000*2= 10.000€)	
	Τακτικό αποθεματικό	1.500€
	Έκτακτο αποθεματικό	<u>500€</u>
		57.000€
	ζημιές χρήσης	-4.300€
	διαφορές αποτίμησης	-7.000€
	αποτέλεσμα εκκαθάρισης	<u>-3.000€</u>
	καθαρή θέση	42.700€

Από τις κοινές μετοχές οι μεν 10.000 είναι πλήρως εξοφλημένες, ενώ οι 5.000 οφείλουν 1€/ μετοχή.

40.01 καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	15.000€
προν μετοχών	
53.16 μέτοχοι αξία μετοχών προς απόδοση	15.000€
53.16.01 προν. μέτοχοι	

53.16 μέτοχοι αξία μετοχών προς απόδοση	15.000	€
53.16.01 προν. Μέτοχοι		
38.00 ταμείο	15.000	€

40.00 καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	40.000€
κοινών μετοχών	

40.02	οφειλόμενο μετοχ. Κεφάλαιο κοινών	5.000€
41.02	τακτικό αποθεματικό	1.500€
41.05	έκτακτο αποθεματικό	500€
88.01	ζημιές χρήσης	4.300€
81.χχ	διαφορές αποτίμησης	7.000€
81.χχ	διαφορές εκκαθαρίσεως	3.000€
33.04	οφειλόμενο κεφάλαιο	5.000€
33.04.01	οφειλόμενο κεφ.κοινών	
53.16	μέτοχοι αξία μετοχών προς απόδοση	28.200€
<hr/>		
53.16	μέτοχοι αξία μετοχών προς απόδοση	23.200€
38.00	ταμείο	5.000€
<hr/>		
53.16	μέτοχοι αξία μετοχών προς απόδοση	5.000€
38.00	ταμείο	5.000€
<hr/>		

Στο νόμο προβλέπονται συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες επέρχεται η λύση της ΑΕ και συγκεκριμένα (Σπηλιόπουλος, 2008):

- αν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας γίνει κατώτερο από το μισό του μετοχικού κεφαλαίου, πρέπει να συγκληθεί από το ΔΣ μέσα σε χρονικό διάστημα έξι μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης, η ΓΣ

που θα λάβει απόφαση για τη λύση της εταιρείας ή για την υιοθέτηση άλλου μέτρου,

- μόλις παρέλθει ο χρόνος διάρκειας της εταιρείας που καθορίζεται στο καταστατικό και εφόσον δεν έχει παραταθεί η διάρκεια αυτής με τροποποίηση της σχετικής διάταξης του καταστατικού πριν λήξει ο χρόνος διάρκειας της εταιρείας
- αν λάβει απόφαση για λύση της εταιρείας η ΓΣ με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία δηλαδή η καταστατική ΓΣ και τροποποιηθεί το σχετικό άρθρο του καταστατικού
- αν κηρυχθεί η εταιρεία σε κατάσταση πτώχευσης οπότε ακολουθεί η πτωχευτική διαδικασία.

Οι διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρο 7β του Κ.Ν. 2190/1920 πρέπει να τηρηθούν και στην περίπτωση λύσης της ΑΕ.

Η καταστατική ΓΣ είναι δυνατό να αποφασίσει την αναβίωση μιας ΑΕ που λύθηκε λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειάς της ή με απόφαση της ΓΣ ή σε περίπτωση που μετά την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση επήλθε συμβιβασμός ή αποκατάσταση σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικά με την πτώχευση. Ωστόσο η έναρξη της διανομής της περιουσίας της ΑΕ αποκλείει τη δυνατότητα λήψης απόφασης για αναβίωση.

Η εταιρεία λύεται επίσης με δικαστική απόφαση, σύμφωνα με τα άρθρα 48 και 48^α.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 48 προβλέπεται η δυνατότητα λύσης της ΑΕ με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον εάν (Σπηλιόπουλος, 2008):

- κατά τη σύσταση της εταιρείας δεν καταβλήθηκε το κεφάλαιο που ήταν καταβλητέο, ολικά ή μερικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού,
- η εταιρεία δεν έχει το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζεται κάθε φορά από το νόμο,

- το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα του ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ, καταστεί κατώτερο του ενός δεκάτου (1/10) του μετοχικού κεφαλαίου και η γενική συνέλευση δεν λαμβάνει μέτρα κατά το άρθρο 47,
- η εταιρεία δεν έχει υποβάλει, προς καταχώριση, οικονομικές καταστάσεις τριών (3) τουλάχιστον συνεχών διαχειριστικών χρήσεων, εγκεκριμένες από τη γενική συνέλευση.

Έννομο συμφέρον για τη λύση της εταιρείας έχει και ο Υπουργός Ανάπτυξης, ή η κατά περίπτωση αρμόδια εποπτεύουσα Αρχή.

Η αίτηση για τη λύση της εταιρείας εκδικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας από το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας. (Σπηλιόπουλος, 2008)

Το δικαστήριο, πριν εκδώσει την απόφαση του, παρέχει στην εταιρεία εύλογη προθεσμία για άρση των λόγων λύσης, εκτός αν αιτιολογημένα θεωρεί ότι το μέτρο αυτό είναι άσκοπο. Η προθεσμία αυτή μπορεί να είναι δύο (2) έως έξι (6) μήνες και μπορεί να παραταθεί μέχρι τρεις (3) μήνες. Σε περίπτωση παροχής της εν λόγω προθεσμίας, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων. Τόσο η αίτηση για λύση της εταιρείας, όσο και η απόφαση που διατάσσει τη λύση της δημοσιεύονται στο Μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 7β του ΚιΝ. 2190/1920.

Στο άρθρο 48α προβλέπεται η δυνατότητα λύσης της εταιρείας με δικαστική απόφαση μετά από αγωγή μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα τρίτο (1/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, εάν υφίσταται προς τούτο σπουδαίος λόγος, που, κατά τρόπο προφανή και μόνιμο, καθιστά τη συνέχιση της εταιρείας αδύνατη.

Σπουδαίος λόγος υφίσταται, ιδίως, εάν, λόγω ίσων συμμετοχών στην εταιρεία, η εκλογή ΔΣ είναι αδύνατη ή η εταιρεία δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Η αγωγή απευθύνεται κατά της εταιρείας και ασκείται ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου της έδρας της. Άλλοι μέτοχοι μπορούν να παρέμβουν στη σχετική δίκη υπό την προϋπόθεση ότι εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του κεφαλαίου. Το δικαστήριο, πριν εκδώσει την απόφαση του,

παρέχει στην εταιρεία εύλογη προθεσμία για άρση των λόγων λύσης, εκτός αν αιτιολογημένα θεωρεί ότι το μέτρο αυτό είναι άσκοπο.

Με αίτηση των μετόχων που έχουν ασκήσει παρέμβαση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εξαγορά από αυτούς του συνόλου των μετοχών του ενάγοντος ή των εναγόντων. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο ορίζει και το αντάλλαγμα, που πρέπει να είναι δίκαιο και να ανταποκρίνεται στην αξία των μετοχών αυτών, καθώς και τους όρους καταβολής του. Για τον προσδιορισμό της αξίας, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται από την επιτροπή της παραγράφου 1 ή από τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 9. Η τυχόν απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας διαμέσου της εξαγοράς λαμβάνεται ιδιαίτερα υπ' όψιν. Η αξία εξαγοράς δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που πιθανολογείται ότι θα λάβουν οι ενάγοντες σε περίπτωση εκκαθάρισης της εταιρείας, το οποίο το δικαστήριο μπορεί να προσαυξήσει μέχρι είκοσι τοις εκατό (20%).

Σε περίπτωση εξαγοράς μετοχών τυχόν διατάξεις του καταστατικού για δέσμευση των μετοχών αυτών, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 3, δεν λαμβάνονται υπ' όψιν, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά (Σπηλιόπουλος, 2008).

Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη λύση της εταιρείας εάν η διατασσόμενη εξαγορά δεν ολοκληρωθεί εντός ορισμένης προθεσμίας, εξαιτίας πταίσματος του υπόχρεου σε εξαγορά. Η αγωγή για λύση της εταιρείας και η απόφαση που διατάσσει τη λύση της δημοσιεύονται στο Μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 7β.

Οι παραπάνω διατάξεις για τη λύση με δικαστική απόφαση ύστερα από αγωγή μετόχων, δεν εφαρμόζονται επί εταιρειών των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο.

Με εξαίρεση την περίπτωση της πτώχευσης, τη λύση της εταιρείας ακολουθεί η εκκαθάριση.

Οι εκκαθαριστές, που, εφόσον δεν καθορίζονται στο καταστατικό της ΑΕ, διορίζονται (εκλέγονται) από τη ΓΣ, είναι επιφορτισμένοι με τα εξής καθήκοντα (Σπηλιόπουλος, 2008):

- αμέσως μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους οφείλουν να ενεργήσουν απογραφή της περιουσίας της εταιρείας και να δημοσιεύσουν στον Τύπο και στο Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της Εφημερίδας της Κυβέρνησης ισολογισμό αντίγραφο του οποίου υποβάλλεται στη Διοίκηση,
- να ολοκληρώσουν χωρίς καθυστέρηση, τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να μετατρέψουν σε χρήμα την περιουσία της,
- να εξοφλήσουν τα χρέη της και να εισπράξουν τις απαιτήσεις της.

Στους εκκαθαριστές παρέχεται η δυνατότητα να ενεργήσουν και νέες πράξεις για την εξυπηρέτηση της εκκαθάρισης και των συμφερόντων της εταιρείας καθώς και να εκποιήσουν, αφού παρέλθουν τέσσερις (4) μήνες από τη λύση της, τα ακίνητα αυτής, τη εταιρική επιχείρηση στο σύνολό της ή κλάδους αυτής ή μεμονωμένα πάγια στοιχεία της.

Οι εκκαθαριστές μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στο μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας και εκδικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, να ζητήσουν τη διενέργεια της εκκαθάρισης σύμφωνα με τις αναλόγως εφαρμοζόμενες διατάξεις, που διέπουν τη δικαστική εκκαθάριση κληρονομίας (άρθρα 1913 επ. ΑΚ). Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή η αναγκαστική εκτέλεση κατά της εταιρείας στο στάδιο της εκκαθάρισης.

Οι μέτοχοι της λυθείσας εταιρείας υποχρεούνται να καταβάλουν το κεφάλαιο που ανέλαβαν και δεν έχουν ακόμη καταβάλει, στην έκταση που αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των σκοπών της εκκαθάρισης (άρθρο 49 παρ. 4β).

Η ΓΣ εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καθώς και τις οικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης.

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές (Σπηλιόπουλος, 2008):

- καταρτίζουν τις τελικές οικονομικές καταστάσεις, τις οποίες δημοσιεύουν όπως προβλέπεται στο άρθρο 43β παράγραφος 5,
- αποδίδουν τις εισφορές των μετόχων, καθώς και τα υπέρ το άρτιο ποσά, που είχαν τυχόν καταβληθεί,

- και διανέμουν το υπόλοιπο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους μετόχους, κατά το λόγο της συμμετοχής τους στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.

Εάν το στάδιο της εκκαθάρισης υπερβεί την πενταετία, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να συγκαλέσει ΓΣ, στην οποία υποβάλλει σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει (Σπηλιόπουλος, 2008):

- έκθεση, για τις μέχρι τότε εργασίες της εκκαθάρισης,
- τους λόγους της καθυστέρησης
- και τα μέτρα που προτείνονται για την ταχεία περάτωση της. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν παραίτηση της εταιρείας από δικαιώματα, δικόγραφα και αιτήσεις, αν η επιδίωξη τούτων είναι ασύμφορη σε σχέση με τα προσδοκώμενα οφέλη ή αβέβαιη ή απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα ανωτέρω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν και συμβιβασμούς, αναδιαπραγματεύσεις ή καταγγελία συμβάσεων ή και σύναψη νέων.

Η ΓΣ εγκρίνει το σχέδιο με την αυξημένη (καταστατική) απαρτία και πλειοψηφία. Σε περίπτωση έγκρισης του σχεδίου, ο εκκαθαριστής ολοκληρώνει τη διαχείριση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχέδιο. Εάν το σχέδιο δεν εγκριθεί ο εκκαθαριστής ή μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου μπορούν να ζητήσουν την έγκρισή του από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, με αίτηση τους που δικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Το δικαστήριο μπορεί να τροποποιήσει τα μέτρα που προβλέπει το σχέδιο, όχι όμως και να προσθέσει μέτρα που δεν προβλέπονται σε αυτό. Ο εκκαθαριστής δεν ευθύνεται για την εφαρμογή σχεδίου που εγκρίθηκε σύμφωνα με τα παραπάνω.

Κατά την εκκαθάριση τις εξουσίες του ΔΣ ασκούν οι εκκαθαριστές ενώ η ΓΣ διατηρεί όλα τα δικαιώματά της ώσπου να ολοκληρωθεί το στάδιο της εκκαθάρισης οπότε και παύει να υφίσταται το νομικό πρόσωπο της ΑΕ.

Η ανώνυμη εταιρεία παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο μόλις διαγραφεί από το Μητρώο ανωνύμων εταιρειών. Οι εκκαθαριστές προβαίνουν στην καταχώριση της διαγραφής στο εν λόγω Μητρώο (Σπηλιόπουλος, 2008).

2.12 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Συγχώνευση είναι η νομική ένωση δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων σε μια. Το αποτέλεσμα είναι η δημιουργία μεγάλων κι ισχυρών οικονομικών μονάδων ικανών «να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό των αλλοδαπών επιχειρήσεων». Στο νόμο προβλέπεται ρητά ότι οι ανώνυμες εταιρείες είναι δυνατό να συγχωνευθούν με δύο τρόπους (Σπηλιόπουλος, 2008):

- με απορρόφηση μιας ή περισσότερων ανωνύμων εταιρειών, που καλούνται απορροφούμενες, από μια άλλη υφισταμένη ανώνυμη εταιρεία, την απορροφούσα. Στην περίπτωση αυτή συγχώνευση είναι η πράξη με την οποία οι παραπάνω απορροφούμενες, μια ή περισσότερες, εταιρείες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισης και μεταβιβάζουν στην απορροφούσα εταιρεία το σύνολο της περιουσίας τους, τόσο το ενεργητικό όσο και το παθητικό, έναντι απόδοσης στους μετόχους τους μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα εταιρεία και, ενδεχομένως, καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το εν λόγω ποσό δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των εταιρειών που απορροφούνται. Πρέπει να σημειωθεί ότι με τη συγχώνευση με απορρόφηση εξομοιώνεται η πράξη με την οποία μια ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες εξαγοράζονται από άλλη ανώνυμη εταιρεία και πιο συγκεκριμένα μια ή περισσότερες ΑΕ, (είναι αυτές που εξαγοράζονται) λύνονται και χωρίς να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισης, μεταβιβάζουν σε άλλη ΑΕ, που είναι η εξαγοράζουσα, το σύνολο της περιουσίας τους έναντι απόδοσης στους μετόχους των εταιρειών που εξαγοράζονται και εξαφανίζονται, του αντιτίμου των δικαιωμάτων τους ή, με άλλα λόγια, έναντι καταβολής σε αυτούς χρηματικού ποσού ως ανταλλάγματος για τον αποκλεισμό τους από την εξαγοράζουσα

εταιρεία και την απώλεια της εταιρικής τους συμμετοχής (πρόκειται για την εξαγορά σύμφωνα με το άρθρο 79 κ.ν. 2190/1920)

- με σύσταση μιας νέας ανώνυμης εταιρείας. Στην περίπτωση αυτή συγχώνευση είναι η πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισης (παύει καθεμία να υπάρχει αυτοτελώς) και συνιστούν ανώνυμη εταιρεία, στην οποία μεταβιβάζουν το σύνολο (ενεργητικό και παθητικό) της περιουσίας τους έναντι απόδοσης στους μετόχους τους, μετοχών που εκδίδει η νέα εταιρεία και, ενδεχομένως, ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το εν λόγω ποσό δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των εταιρειών που λύνονται.

Η διαδικασία πραγματοποίησης της συγχώνευσης είναι ίδια και στην περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση και σε αυτή της συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας.

Σε πρώτη φάση καταρτίζεται (Σπηλιόπουλος, 2008):

- από τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών που συγχωνεύονται, εγγράφως Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης
- από το ΔΣ κάθε μιας από τις εν λόγω εταιρείες λεπτομερής έκθεση, η οποία επεξηγεί και δικαιολογεί, από νομική και οικονομική άποψη, το σχέδιο της Σύμβασης και ειδικότερα τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών της εταιρείας ή των εταιρειών που απορροφούνται και, σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, των εταιρειών που λύνονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία προς τις μετοχές που εκδίδει η εταιρεία που τις απορροφά (σε περίπτωση συγχώνευσης με απορρόφηση) και η νέα εταιρεία που συστήνεται (σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας). Η έκθεση αυτή καταχωρείται στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών και υποβάλλεται στη ΓΣ.

Στο νόμο ορίζεται το ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης που είναι (Σπηλιόπουλος, 2008):

- η ειδικότερη μορφή, η επωνυμία και η έδρα των εταιρειών που συγχωνεύονται καθώς και ο αριθμός μητρώου τους,

- η σχέση ανταλλαγής των μετοχών και ενδεχομένως το ύψος του χρηματικού ποσού σε μετρητά, που καταβάλλεται στους μετόχους προς συμψηφισμό των μετοχών που δικαιούνται,
- οι διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα (στην περίπτωση συγχώνευσης με απορρόφηση) ή η νέα εταιρεία (στην περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας),
- η ημερομηνία από την οποία οι μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους της απορροφούμενης ή των απορροφούμενων εταιρειών (σε περίπτωση συγχώνευσης με απορρόφηση), ή, στην περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, στους μετόχους των λυομένων εταιρειών που τη συστήνουν, παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας εταιρείας ή της νέας εταιρείας (σε περίπτωση σύστασης νέας εταιρείας) καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό,
- η ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της απορροφούμενης ή των απορροφούμενων εταιρειών ή, σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, των λυομένων εταιρειών που τη συστήνουν, θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι διενεργούνται για λογαριασμό της απορροφούσας (συγχώνευση με απορρόφηση) ή της νέας εταιρείας που συστήνεται (συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας),
- η τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της εταιρείας ή των εταιρειών που απορροφούνται και, σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, των εταιρειών που λύνονται και τη συστήνουν, τα οποία αποτελέσματα θα προκύψουν από την παραπάνω ημερομηνία μέχρι και την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας της συγχώνευσης,
- τα δικαιώματα που διασφαλίζει η εταιρεία που απορροφά την ή τις απορροφούμενες εταιρείες, στους μετόχους οι οποίοι έχουν ειδικά δικαιώματα στην ή τις απορροφούμενες εταιρείες καθώς και σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας) η νέα εταιρεία στους μετόχους, που έχουν ειδικά δικαιώματα στις εταιρείες που λύνονται και τη συστήνουν,

- όλα τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που, ενδεχομένως, παρέχονται στα μέλη του ΔΣ και στους τακτικούς ελεγκτές των εταιρειών που συγχωνεύονται.

Το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, πρέπει να υποβληθεί από κάθε μια από τις εταιρείες που συγχωνεύονται, στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920. Μέσα σε διάστημα δέκα ημερών από τη στιγμή που θα ολοκληρωθούν οι εν λόγω διατυπώσεις, περίληψη του Σχεδίου αυτού πρέπει να δημοσιευθεί, με επιμέλεια των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών που συγχωνεύονται, σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα. Παρέχεται η δυνατότητα στους πιστωτές των εταιρειών αυτών, των οποίων οι απαιτήσεις δημιουργήθηκαν πριν από τη δημοσίευση και δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσης, να ζητήσουν, μέσα σε ένα μήνα από αυτή (τη δημοσίευση), να τους δοθούν επαρκείς εγγυήσεις σε περίπτωση κατά την οποία η οικονομική κατάσταση των συγκεκριμένων εταιριών καθιστά αναγκαία την προστασία αυτή και υπό τον όρο ότι οι πιστωτές έχουν λάβει τέτοιες εγγυήσεις (άρθρο 70 παρ. 2).

Δεν αποκλείεται οι εγγυήσεις, που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της εταιρείας που απορροφά μια ή περισσότερες εταιρείες (συγχώνευση με απορρόφηση) ή στην νέα εταιρεία που συστήνεται (συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας) να είναι διαφορετικές σε σχέση με εκείνες που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της ή των εταιρειών που απορροφούνται ή των εταιρειών που λύονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία. Οι πιστωτές έχουν, σε περίπτωση διαφορών που θα προκύψουν από την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, τη δυνατότητα να προβάλλουν εγγράφως αντιρρήσεις κατά της συγχώνευσης. Οι αντιρρήσεις, πρέπει να κοινοποιηθούν στις εταιρείες που συγχωνεύονται μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση περίληψης του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα (Σπηλιόπουλος, 2008).

Παρά την προβολή αντιρρήσεων από πιστωτές σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, η υλοποίηση της συγχώνευσης, μπορεί να προχωρήσει. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ. 3, σε τέτοια περίπτωση, η εταιρεία ή οι εταιρείες που συγχωνεύονται, έχουν το δικαίωμα να καταθέσουν αίτηση στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα της οποιαδήποτε από αυτές, έτσι ώστε να επιτραπεί η συγχώνευσή τους. Απαιτείται η

κοινοποίηση της αίτησης προς τον πιστωτή ή τους πιστωτές που πρόβαλλαν αντιρρήσεις. Το εν λόγω δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση σε περίπτωση κατά την οποία κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση των εταιρειών που συγχωνεύονται ή οι εγγυήσεις που τους έχουν ήδη παρασχεθεί ή που τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις παραπάνω προβληθείσες αντιρρήσεις. Εναντίον της συγκεκριμένης απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου δεν μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο.

Απαραίτητο στοιχείο της διαδικασίας συγχώνευσης, αποτελεί η σύνταξη από Επιτροπή Εμπειρογνομόνων ή την Επιτροπή της παραγράφου 1 ή τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 9, έκθεσης για την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών που συγχωνεύονται. Τα πρόσωπα αυτά, που ορίζονται μετά από κοινή αίτηση ή συμφωνία των συγχωνευόμενων εταιρειών, εξετάζουν επίσης και τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης.

Στην Έκθεση, η οποία απευθύνεται προς τη ΓΣ των μετόχων των ως άνω εταιρειών, πρέπει να αναφέρονται τα παρακάτω (Σπηλιόπουλος, 2008):

- αν η σχέση ανταλλαγής των μετοχών της ή των εταιρειών που απορροφούνται (συγχώνευση με απορρόφηση) ή των εταιρειών που λύνονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία (συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας), προς τις μετοχές που εκδίδονται από την εταιρεία που απορροφά ή τη νέα εταιρεία που συστήνεται είναι δίκαιη και λογική
- η αξία της εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας στο σύνολό της για τη μεταβολή του κεφαλαίου της εταιρείας που απορροφά ή της νέας εταιρείας που συστήνεται, την οποία συνεπάγεται η συγχώνευση
- η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν προκειμένου να καθορισθεί η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής των μετοχών
- δήλωση για το αν η μέθοδος ή οι μέθοδοι αυτές είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου, γνώμη σχετικά με τη βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών καθώς και περιγραφή των τυχόν δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκτίμηση.

Η αρμοδιότητα για τη λήψη της απόφασης για την έγκριση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης και, ανάλογα με την περίπτωση, για τις τροποποιήσεις του καταστατικού που είναι αναγκαίες για να πραγματοποιηθεί η συγχώνευση, ανήκει στην καταστατική ΓΣ κάθε μίας από τις εταιρείες που συγχωνεύονται. Η ΓΣ δεν μπορεί να λάβει απόφαση αν δεν έχει τηρηθεί η προθεσμία της παραγράφου 2 του άρθρου 70 και, στην περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου 70, αν δεν έχει εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου.

Στην συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας η καταστατική ΓΣ κάθε μίας από τις εταιρείες που λύνονται και εξαφανίζονται, εγκρίνει το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης και το καταστατικό της νέας εταιρείας που συστήνεται (άρθρο 80 παρ. 3).

Σε περίπτωση κατά την οποία υφίστανται περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η κατ' ιδίαν κατηγορία ή οι κατ' ιδίαν κατηγορίες μετόχων, των οποίων τα συμφέροντα πλήττει η συγχώνευση, πρέπει να εγκρίνουν την απόφαση της ΓΣ σχετικά με τη συγχώνευση. Τη συγκεκριμένη απόφαση έγκρισης λαμβάνει η ιδιαίτερη συνέλευση των μετόχων της κατηγορίας που πλήττεται.

Παρέχεται σε κάθε μέτοχο το δικαίωμα να λαμβάνει, ένα μήνα τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση της ως άνω καταστατικής ΓΣ όλων των εταιρειών που συγχωνεύονται, γνώση (Σπηλιόπουλος, 2008):

- του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης
- των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων διαχείρισης του ΔΣ των τριών τελευταίων χρήσεων των εταιρειών που συγχωνεύονται
- των Εκθέσεων των ΔΣ στις οποίες, εκτός των άλλων, επεξηγείται και δικαιολογείται από νομική και οικονομική άποψη, το σχέδιο σύμβασης και ειδικότερα η σχέση ανταλλαγής των μετοχών
- της Έκθεσης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων σχετικά με την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών που συγχωνεύονται.

Οι αποφάσεις των ΓΣ για συγχώνευση μαζί με τη συμβολαιογραφική πράξη υποβάλλονται στη Νομαρχία για την έκδοση της εγκριτικής απόφασης. Η έγκριση παρέχεται μόνο αφού εξακριβωθεί η ύπαρξη και νομιμότητα όλων

των πράξεων και διατυπώσεων που επιβάλλει ο νόμος στις εταιρείες που συγχωνεύονται προκειμένου να πραγματοποιηθεί η συγχώνευση.

Απαιτείται να υποβληθούν για κάθε μια από τις εταιρείες που συγχωνεύονται, στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β, οι αποφάσεις των ΓΣ για συγχώνευση μαζί με τη Σύμβαση συγχώνευσης που καταρτίζεται υποχρεωτικά με συμβολαιογραφικό έγγραφο, στο οποίο προσαρτάται υπεύθυνη δήλωση των εκπροσώπων των εταιρειών που συγχωνεύονται, του άρθρου 8 του ν. 1599/86, ότι οι πιστωτές δεν πρόβαλαν αντιρρήσεις ή ότι οι αντιρρήσεις που τυχόν προβλήθηκαν επιλύθηκαν.

Αφού μεταβιβασθούν στην απορροφούσα εταιρεία οι περιουσίες των εταιρειών, που απορροφούνται, η απορροφούσα εταιρεία προχωρά σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου στον πλαίσιο της οποίας εκδίδει νέες μετοχές, τις οποίες ανταλλάσσει με τις μετοχές των εταιρειών που απορροφήθηκαν.

Η συγχώνευση παράγει τα αποτελέσματά της τόσο για τις ίδιες τις εταιρείες που συγχωνεύονται όσο και έναντι τρίτων, από τη στιγμή που θα γίνει η καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, της απόφασης που εγκρίνει τη συγχώνευση. Ειδικότερα (Σπηλιόπουλος, 2008):

- η απορροφούσα (συγχώνευση με απορρόφηση) ή η νέα εταιρεία που συστήνεται (συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας) υποκαθίσταται σε όλα γενικά τα δικαιώματα και υποχρεώσεις της ή των εταιρειών που απορροφούνται, περιλαμβανομένων των διοικητικών αδειών που έχουν εκδοθεί υπέρ της ή των απορροφούμενων εταιρειών ή (σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας) των εταιρειών που λύονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία. Ολόκληρη η περιουσία της ή των εταιρειών που απορροφούνται ή των εταιρειών που λύονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία καθώς και τα πάσης φύσεως δικαιώματα, απαιτήσεις και αξιώσεις αυτής ή αυτών μεταβιβάζονται με τη σύμβαση συγχώνευσης αλλά και εκ του Νόμου λόγω της επερχόμενης απορρόφησης ή σύστασης νέας εταιρείας στην απορροφούσα ή τη νέα εταιρεία που συστήνεται. Πιο αναλυτικά, τα περιουσιακά στοιχεία της η εταιρεία ή οι εταιρείες που απορροφούνται ή οι εταιρείες που λύονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία, παραχωρεί, εκχωρεί και μεταβιβάζει στην εταιρεία που τις απορροφά ή τη νέα εταιρεία που συστήνεται κατά

πλήρες δικαίωμα κυριότητας, νομής και κατοχής με τα πάσης φύσεως δικαιώματα, προσωπικά, εμπράγματα, συναφείς αγωγές και παραγγέλματα, αποκαθιστώντας την εταιρεία που απορροφά ή τη νέα εταιρεία που συστήνεται τελεία κυρία, νομέα και κάτοχο αυτών, μεταβιβάζοντας ταυτόχρονα οποιοδήποτε άυλο ή μη αγαθό που μπορεί να αποτιμηθεί χρηματικά ή όχι όπως η φήμη, η πελατεία της επιχείρησης. Η μεταβιβαζόμενη περιουσία συμπεριλαμβάνει πιο συγκεκριμένα το δικαίωμα επί της επωνυμίας της εταιρείας που απορροφάται, τα δικαιώματα επί των σημάτων που έχουν καταχωρηθεί, τα πάσης φύσεως δικαιώματα επί της βιομηχανικής ιδιοκτησίας όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνία;. Ταυτόχρονα η απορροφούσα ή η νέα εταιρεία που συστήνεται, αναλαμβάνει και αποδέχεται λόγω της σύμβασης συγχώνευσης αλλά και εκ του νόμου το σύνολο των υποχρεώσεων και του παθητικού της ή των απορροφούμενων εταιρειών ή των εταιρειών που λύονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία, με αποτέλεσμα από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων συγχώνευσης να επέλθει μεταβίβαση που εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή.

- Οι μέτοχοι της εταιρείας ή των εταιρειών που απορροφούνται ή των εταιρειών που λύονται και συστήνουν τη νέα εταιρεία καθίστανται μέτοχοι της εταιρείας που απορροφά ή της νέας εταιρείας που συστήνεται.
- Η εταιρεία ή οι εταιρείες που απορροφούνται ή αυτές που λύονται και συστήνουν νέα εταιρεία, παύουν να υφίστανται.
- Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από την εταιρεία που απορροφά τις άλλες ή εναντίον αυτής (και σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας από τη νέα εταιρεία που συστήνεται ή εναντίον αυτής) χωρίς να απαιτείται να τηρηθεί από αυτή καμία ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχιση, χωρίς να προκαλείται από τη συγχώνευση βίαιη διακοπή της δίκης και χωρίς να απαιτείται δήλωση για την επανάληψή της.

Στο νόμο προβλέπονται συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες κηρύσσεται, με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, ύστερα από άσκηση αγωγής,

άκυρη η συντελεσθείσα συγχώνευση. Έτσι κηρύσσεται άκυρη μια συγχώνευση αν δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις σχετικά με την έγκριση από την εποπτεύουσα αρχή των αποφάσεων των ΓΣ για συγχώνευση μαζί με τη συμβολαιογραφική πράξη καθώς και σχετικά με την τήρηση των παραπάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, αν δεν καταρτίσθηκε η σύμβαση συγχώνευσης ή αν η κατάρτιση δεν έγινε με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Επίσης, αν αποδειχθεί ότι η απόφαση της ΓΣ μιας εκ των εταιρειών που συγχωνεύθηκαν και η οποία ενέκρινε τη συγχώνευση είναι άκυρη ή ακυρώσιμη κατά τις διατάξεις των άρθρων 35α και 35β.

Σύμφωνα με το άρθρο 77α η συγχώνευση δεν κηρύσσεται άκυρη για το λόγο ότι η σχέση ανταλλαγής των μετόχων, των μετόχων της απορροφούμενης εταιρείας με μετοχές της απορροφούσας έχει ορισθεί αδικαιολόγητα χαμηλή. Στην περίπτωση αυτή κάθε μέτοχος της απορροφούμενης εταιρείας μπορεί να αξιώσει την καταβολή σε αυτόν από την απορροφούσα εταιρεία αποζημίωσης σε μετρητά. Η αποζημίωση ορίζεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας.

Η απορροφούσα εταιρεία μπορεί με δήλωση της να εξαγοράσει τις μετοχές των μετόχων που ασκούν την ως άνω αξίωση (Σπηλιόπουλος, 2008).

Οι παραπάνω διατάξεις εφαρμόζονται και στη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας. Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης ως απορροφούμενες εταιρείες νοούνται οι εταιρείες που εξαφανίζονται και ως απορροφούσα εταιρεία η νέα εταιρεία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με την Οδηγία 2005/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26-10-2005 για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις κεφαλαιουχικών εταιρειών θεσπίζονται διατάξεις για τη διευκόλυνση της συγχώνευσης ειδικά μεταξύ κεφαλαιουχικών εταιρειών διαφόρων μορφών που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους στην ΕΕ υπό τον όρο ότι δύο τουλάχιστον από αυτές διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΑΕ

Μια εταιρία, είτε ανώνυμη εταιρία είτε περιορισμένης ευθύνης, θεωρείται αλλοδαπή όταν έχει την έδρα της εκτός Ελλάδος. Η αλλοδαπή εταιρία υπάγεται στο δίκαιο της χώρας στην οποία έχει την έδρα της. Εάν θεωρηθεί ότι η αλλοδαπή εταιρία έχει την πραγματική της έδρα στην ημεδαπή, τότε αυτή μπορεί να αναχθεί και στα ελληνικά δικαστήρια.

Να τονίσουμε ότι εταιρία που περιλαμβάνει στα μέλη της και αλλοδαπά πρόσωπα(φυσικά ή νομικά), εφόσον έχει την έδρα της εντός της ελληνικής επικράτειας, δεν θεωρείται αλλοδαπή. Να επισημάνουμε ότι ρητά από τον νόμο απαγορεύεται η απόκτηση από αλλοδαπή εταιρία ακινήτων στην παραμεθόριο περιοχή. Εξαιρέση γίνεται μέσω της οικείας νομαρχίας, όταν οι διαχειριστές για την ΕΠΕ και οι μέτοχοι για την ΑΕ είναι ελληνικής ιθαγένειας⁴.

1. Άδεια εγκαταστάσεως αλλοδαπής εταιρίας

Οι αλλοδαπές εταιρίες μπορούν να εγκαταστήσουν στην Ελλάδα υποκατάστημα ή πρακτορείο κατόπιν αποφάσεως(άδειας) του Υπουργείου Εμπορίου (ή Ανάπτυξης). Η άδεια αυτή εκδίδεται εφόσον⁵:

- η εταιρία έχει συσταθεί σύμφωνα με τους όρους και τους νόμους της πολιτείας, στην οποία βρίσκεται η έδρα της και είναι σε λειτουργία.
- Έχει προσκομισθεί από το κυρωμένο προξενείο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας του αντιπροσώπου ή πράκτορα αυτής, που περιλαμβάνει απαραίτητα τον διορισμό αντικλήτου, καθώς και το ονοματεπώνυμο των εκπροσωπούντων την εταιρία στην έδρα αυτής.
- Και οι ημεδαπές εταιρίες έχουν την δυνατότητα να εγκαταστήσουν υποκατάστημα ή πρακτορείο στην Πολιτεία, όπου η έδρα της αλλοδαπής εταιρίας

⁴ Μιλτιάδης Λεονταρής, (2003): Προσωπικές, ΕΠΕ, κοινοπραξίες, Πάμισος

⁵ Αριστοκλής Ι. Ιγνατιάδης, (1993): Θεωρητική & λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων

Η απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου περί παροχής άδειας εγκαταστάσεως στην Ελλάδα αλλοδαπής εταιρίας πρέπει να καταχωρηθεί στα βιβλία εταιριών του αρμόδιου Πρωτοδικείου. Επίσης περίληψη αυτής θα πρέπει να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως⁶.

Μέχρι να τηρηθούν οι πιο πάνω διαδικασίες, οι επί ονόματι της εταιρίας συμβληθέντες ευθύνονται απεριορίστως και εις ολόκληρων.

Τιμωρούνται δε με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, όποιος συναλλάσσεται ως εκπροσωπών αλλοδαπή εταιρία, που δεν έχει άδεια εγκατάστασης στην Ελλάδα.

Αλλοδαπές εταιρίες οι οποίες έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα χωρίς να έχουν υποβληθεί στις σχετικές διατυπώσεις του ελληνικού δικαίου, αντιμετωπίζουν την **de facto** αναγνώριση ως προσωπικές ή αφανείς εταιρίες με ότι προβλέπεται για αυτές.

Οι έννοιες «πραγματική έδρα στην Ελλάδα» και «δημιουργία στην Ελλάδα εγκαταστάσεως», τονίζεται πως δεν ταυτίζονται. Αλλοδαπές εταιρίες θεωρούνται αυτές που είναι εγκαταστημένες στην αλλοδαπή και εγκαθιστά απλώς υποκαταστήματα, πρακτορεία ή γραφεία στην Ελλάδα. Αν διαπιστωθεί ότι μια εταιρία έχει την πραγματική της έδρα στην Ελλάδα και φέρεται ως αλλοδαπή, ενώ δεν έχουν διατυπωθεί οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ίδρυσή της που επιβάλλει το ελληνικό δίκαιο, τότε αυτή η εταιρία κηρύσσεται άκυρη αυτοδίκαια και θεωρείται ως «εν τοις πράγμασι» μόνο εταιρία.

Οι δραστηριότητες των εγκαθισταμένων, κατά τα ανωτέρω, στην Ελλάδα αλλοδαπών επιχειρήσεων πρέπει να ασκούνται αποκλειστικά εκτός Ελλάδας⁷.

2. Έγκριση ίδρυσης υποκαταστήματος αλλοδαπής εταιρείας

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

⁶ Αριστοκλής Ι. Ιγνατιάδης, (1993): Θεωρητική & λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων

⁷ Άγγελος Τσαγκλακάνος, (1990): Λογιστική εταιριών

α) Απόφαση της αλλοδαπής εταιρείας για ίδρυση υποκαταστήματος στην Ελλάδα προσδιορίζοντας τον σκοπό, την έδρα και την επωνυμία του υποκαταστήματος.

β) Καταστατικό της αλλοδαπής εταιρείας, όπως ισχύει κατά την χρονική περίοδο της αίτησης με θεώρηση από την αρμόδια αρχή της έδρας της.

γ) Συμβολαιογραφική ή Προξενική πράξη διορισμού πληρεξουσίου αντιπροσώπου και αντίκλητου της εταιρείας στην Ελλάδα που μπορεί να είναι το ίδιο πρόσωπο.

δ) Βεβαίωση της αρμόδιας αρχής της χώρας της έδρας της ότι η εταιρεία δεν διαλύθηκε ούτε ανακλήθηκε η άδεια σύστασής της.

ε) Βεβαίωση για τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την αλλοδαπή εταιρεία στην έδρα της.

στ) Βεβαίωση για το καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο.

ζ) Τον αριθμό μητρώου καταχώρησης της εταιρείας στην έδρα της. Εξαιρούνται οι εταιρείες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης που το δίκαιο της χώρας τους δεν προβλέπει την καταχώρηση σε μητρώο.

η) Γραμμάτιο είσπραξης για δημοσίευση της ανακοίνωσης έγκρισης στο Φ.Ε.Κ., συνολικού ποσού 272 ευρώ, ήτοι 235 ευρώ υπέρ ΚΑΕ 2531 συν 5% υπέρ ΚΑΕ 3512 συν 7% υπέρ ΚΑΕ 3531, για τις Α.Ε & Ε.Π.Ε⁸.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά πρέπει να έχουν θεώρηση APOSTILE ή προξενικής αρχής και επίσημη μετάφραση στην Ελληνική γλώσσα.

Για τις εταιρείες με έδρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να υπάρχει σύμβαση αμοιβαιότητας με την Ελλάδα για τις Ε.Π.Ε οι δε αντιπρόσωπος και αντίκλητος πρέπει να έχουν άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα εφόσον δεν πρόκειται για υπηκόους της Ε.Ε⁹.

3. Προϋποθέσεις και διαδικασία εγκατάστασης

⁸ Μιλτιάδης Λεονταρής, (2003): Προσωπικές, ΕΠΕ, κοινοπραξίες, Πάμισος

⁹ Μιλτιάδης Λεονταρής, (2003): Προσωπικές, ΕΠΕ, κοινοπραξίες, Πάμισος

Από τις διατάξεις των Α.Ν. 89/67 και 378/68 προκύπτει ότι αλλοδαπές εμποροβιομηχανικές και ναυτιλιακές επιχειρήσεις, λειτουργούσες νομίμως στην έδρα τους (εξωτερικό), έχουν το δικαίωμα να εγκαταστήσουν και να λειτουργήσουν στην Ελλάδα γραφείο ή υποκατάστημα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις¹⁰.

Και οι ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο εργασιών ναυτιλιακές εργασίες, μπορούν όπως και οι αλλοδαπές επιχειρήσεις με τις ίδιες προϋποθέσεις να υπαχθούν και να απολαμβάνουν το ιδιαίτερο καθεστώς.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της υπουργικής απόφασης περί χορηγήσεως αδείας εγκαταστάσεως αλλοδαπής ναυτιλιακής εταιρίας στην Ελλάδα. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στη Διεύθυνση Ναυτιλιακής Υποδομής του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας¹¹.

A) Αλλοδαπές ναυτιλιακές εταιρίες

- αίτηση στην οποία να αναφέρεται η ακριβής επωνυμία, έδρα και ιθαγένεια της Εταιρίας, ο τύπος με τον οποίο λειτουργεί, η μορφή με την οποία θα λειτουργήσει στην Ελλάδα, το συγκεκριμένο των εργασιών αυτού στην Ελλάδα και ο εκπρόσωπος αυτής στην Ελλάδα.
- Ανάλυση υποχρέωσης εισαγωγής στην Ελλάδα ετησίου συναλλάγματος ποσού τουλάχιστον 50.000\$, για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας
- Καταστατικό ίδρυσης ή κυρωμένο αντίγραφο αυτού, με επίσημη μετάφραση αυτού στην ελληνική γλώσσα
- Πρακτικό ΔΣ της εταιρίας με το γνήσιο της υπογραφής, που θα αναφέρεται ότι έχει ληφθεί απόφαση για εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείου ή υποκαταστήματος, με ορισμό του νομίμου εκπροσώπου
- Βεβαίωση του οικείου προξενείου ότι η αιτούσα εταιρία υφίσταται και λειτουργεί νομίμως

¹⁰ Αριστοκλής Ι. Ιγνατιάδης, (1993): Θεωρητική & λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων

¹¹ Αριστοκλής Ι. Ιγνατιάδης, (1993): Θεωρητική & λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων

- Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρίας στην Ελλάδα, από την οποία να προκύπτει, η αποδοχή του διορισμού του, η δέσμευση ότι το αντικείμενο εργασιών της εταιρίας περιορίζεται αποκλειστικά σε πλοία ολικής χωρητικότητας ανώτερης των 500 κόρων και το όνομα, η σημαία, το Διεθνές Διακριτικών Σήμα και η χωρητικότητα των πλοίων
- Σε περίπτωση που η υπό εγκατάσταση εταιρία δεν είναι πλοιοκτήτρια αλλά διαχειρίστρια, τότε απαιτείται και έγγραφο της πλοιοκτήτριας, από το οποίο να προκύπτει η ανάθεση της διαχείρισης στην εν λόγω εταιρία¹².

B) Ημεδαπές ναυτιλιακές εταιρίες

- Αίτηση στην οποία να αναγράφεται η ακριβής επωνυμία και η έδρα της, ο τύπος υπό τον οποίο λειτουργεί, το αντικείμενο αυτής και ο εκπρόσωπός της
- Ανάληψη υποχρέωσης εισαγωγής στην Ελλάδα ετησίου συναλλάγματος ποσού τουλάχιστον 50.000\$, για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας
- Καταστατικό ή κυρωμένο αντίγραφο αυτού
- Πρακτικό ΔΣ της εταιρίας με το γνήσιο της υπογραφής, που θα αναφέρεται ότι έχει ληφθεί απόφαση για υπαγωγή στον ανωτέρω νόμο, με ορισμό του νομίμου εκπροσώπου
- Βεβαίωση του οικείου προξενείου ότι η αιτούσα εταιρία υφίσταται και λειτουργεί νομίμως
- Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρίας στην Ελλάδα, από την οποία να προκύπτει, η αποδοχή του διορισμού του, η δέσμευση ότι το αντικείμενο εργασιών της εταιρίας περιορίζεται αποκλειστικά σε πλοία ολικής χωρητικότητας ανώτερης των 500

¹² Άγγελος Τσαγκλακάνος, (1990): Λογιστική εταιριών

κόρων και το όνομα, η σημαία, το Διεθνές Διακριτικών Σήμα και η χωρητικότητα των πλοίων

- Σε περίπτωση που η υπό εγκατάσταση εταιρία δεν είναι πλοιοκτήτρια αλλά διαχειρίστρια, τότε απαιτείται και έγγραφο της πλοιοκτήτριας, από το οποίο να προκύπτει η ανάθεση της διαχείρισης στην εν λόγω εταιρία¹³.

4. Τηρούμενα από τις αλλοδαπές εταιρίες βιβλία

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του ΚΒΣ, όλες οι ανώνυμες εταιρίες και ΕΠΕ, ημεδαπές ή αλλοδαπές, εντάσσονται υποχρεωτικά στην Τρίτη κατηγορία βιβλίων και στοιχείων^{14,15}.

Κατ' εξαίρεση, μπορούν να τηρήσουν βιβλία δεύτερης κατηγορίας οι αλλοδαπές γενικά επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στην Ελλάδα, με βάση τις διατάξεις των Α.Ν. 89/67 και 378/68. Επίσης στην δεύτερη κατηγορία του ΚΒΣ, εντάσσεται και ο εκμεταλλευτής πλοίου της δεύτερης κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν.27/1975. Τέλος οι εταιρίες αυτές μπορούν να τηρούν τα βιβλία τους σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα¹⁶.

5. Φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις

α) απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος

Τα γραφεία ή υποκαταστήματα των αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων που εγκαθίστανται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεων των Α.Ν. 89/67 και 378/68, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος, καθώς και από κάθε άλλο φόρο, τέλος 'η εισφορά κ.τ.λ. υπέρ του Δημοσίου για τα εισοδήματα αυτών αποκτώμενα από εργασίες και δραστηριότητες εκτός της Ελληνικής Επικράτειας. Το ίδιο ισχύει και για τις ημεδαπές ναυτιλιακές εταιρίες που εξομοιώνονται με τις κατά τα άνω αλλοδαπές εταιρίες με υπουργικές

¹³ Άγγελος Τσαγκλακάνος, (1990): Λογιστική εταιριών

¹⁴ Παναγιώτης Παπαδέας, (2003): Κώδικας βιβλίων & στοιχείων με ΦΠΑ & ΕΓΛΣ

¹⁵ Μιλτιάδης Λεονταρής, (2003): Προσωπικές, ΕΠΕ, κοινοπραξίες, Πάμισος

¹⁶ Παναγιώτης Παπαδέας, (2003): Κώδικας βιβλίων & στοιχείων με ΦΠΑ & ΕΓΛΣ

αποφάσεις, εκδιδόμενες βάσει των διατάξεων των Α.Ν. 89/67 και 378/68 και του άρθρου 25 του Ν. 27/75¹⁷.

β) Απαλλαγή από χαρτόσημο

Όλες οι πράξεις, συμβάσεις κ.τ.λ. οι οποίες διενεργούνται από τα Γραφεία και Υποκαταστήματα, που εγκαθίστανται στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, κατά την άσκηση των εργασιών διαχειρίσεως, αντιπροσωπεύσεως ή εκμεταλλεύσεως πλοίων, απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου¹⁸.

γ) Απαλλαγή από ΦΠΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1^α του Ν.1642/86 απαλλάσσονται από την καταβολή ΦΠΑ οι εφοδιασμοί πλοίων και πλωτών μέσων που χρησιμοποιούνται στην εμπορική ναυτιλία. Για τα άλλα τιμολόγια που λαμβάνουν οι εταιρίες των Α.Ν. 89/67 και 378/68, τα οποία περιέχουν ΦΠΑ, παρέχεται το δικαίωμα σ' αυτές να ζητήσουν την επιστροφή του, επειδή δεν μπορούν να τον συμψηφίσουν. Η επιστροφή γίνεται με την διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 27 του Ν. 1642/86.

Οι αλλοδαπές εταιρίες διέπονται από τους νόμους Α.Ν. 89/67 και 378. Αλλοδαπές εμποροβιομηχανικές εταιρίες, που λειτουργούν νόμιμα στην έδρα τους και ασχολούνται αποκλειστικά με εμπορικές εργασίες, των οποίων το αντικείμενο είναι εκτός Ελλάδας, κατόπιν ειδικής άδειας, μπορούν να εγκαθίστανται στην Ελλάδα, με σκοπό τον συντονισμό και την προώθηση των εκτός Ελλάδας δραστηριοτήτων τους¹⁹.

δ) Εξαίρεση από την ασφάλιση του αλλοδαπού προσωπικού

---

¹⁷ Αριστοκλής Ι. Ιγνατιάδης, (1993): Θεωρητική & λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων

¹⁸ Άγγελος Τσαγκλακάνος, (1990): Λογιστική εταιριών

¹⁹ Άγγελος Τσαγκλακάνος, (1990): Λογιστική εταιριών

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 11 του Ν. 814/78, οι επιχειρήσεις οι οποίες εγκαθιστούν γραφεία στην Ελλάδα βάσει των Α.Ν. 89/67, Α.Ν. 378/68 και του Ν.814/78, απαλλάσσονται από την υποχρέωση ασφάλισης του αλλοδαπού προσωπικού τους, για όλο το διάστημα για το οποίο που ισχύει η άδεια εργασίας και παραμονής. Η μόνη εξαίρεση είναι οι χώρες της ΕΕ και των χωρών για τις οποίες υπάρχει διμερής σύμβαση κοινωνικής ασφάλισης και αναγνωρίζεται ο εν Ελλάδι χρόνος ασφάλισης. Η παραπάνω απαλλαγή ισχύει για τις εταιρίες που έχουν ήδη εγκατασταθεί και λειτουργούν στην Ελλάδα με το καθεστώς των ανωτέρων νόμων. Όσον αφορά τις απαγορεύσεις του ανωτέρου νόμου έχουμε²⁰:

- δεν ισχύει για όσους στερούνται ιθαγένειας
- για όσους έχουν την ελληνική ιθαγένεια
- για όσους είναι αλλοδαποί και έχουν άδεια εργασίας και παραμονής στην χώρα μας, αλλά έχει εκδοθεί βάση οποιοδήποτε άλλων διατάξεων εκτός των Α.Ν. 89/67 και 378/68

---

²⁰ Παναγιώτης Παπαδέας, (2003): Κώδικας βιβλίων & στοιχείων με ΦΠΑ & ΕΓΛΣ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία μελέτησε τις ανώνυμες εταιρείες και συγκεκριμένα τον τρόπο σύστασής τους, τον τρόπο λειτουργίας τους, αλλά και τις προοπτικές τους.

Η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) είναι μία εμπορική κεφαλαιουχική εταιρεία της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα και μεταβιβάσιμα μερίδια (μετοχές) και στην οποία όλοι οι εταίροι (μέτοχοι) ευθύνονται μέχρι του ποσού της εισφοράς τους. Η Α.Ε. είναι εταιρεία κεφαλαιουχική. Η Α.Ε., για την επιδίωξη του σκοπού της, χρησιμοποιεί απαραίτητα κεφάλαιο ορισμένο αριθμητικώς και διαιρούμενο σε μερίδια ελεύθερα μεταβιβάσιμα. Τα μερίδια ενσωματώνονται σε τίτλους (έγγραφα) και καλούνται μετοχές. Οι εταίροι της Α.Ε. καλούνται μέτοχοι. Η Α.Ε. έχει νομική προσωπικότητα. Επομένως, έχει και δική της περιουσία, η οποία διακρίνεται πλήρως της περιουσίας των μετόχων.

Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνον η εταιρεία, αποκλειόμενης της ευθύνης των μετόχων. Ένα νομικό πρόσωπο υπάρχει και λειτουργεί ανεξάρτητα από τη ζωή και τη δράση των εταίρων. Στην ανώνυμη εταιρεία, οι εταίροι μπορεί να πεθάνουν ή να αποχωρήσουν, μεταβιβάζοντας ή πουλώντας τις μετοχές τους. Η υπόσταση της εταιρείας, όμως, δεν επηρεάζεται. Έχει άλλωστε ειπωθεί πως η ανώνυμη εταιρεία είναι νομικά αθάνατη. Η Α.Ε. είναι εταιρεία εμπορική. Είναι έμπορος από το νόμο (τυπικό σύστημα), ακόμη και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία ο σκοπός της είναι καθαρά ιδεολογικός (ΚΝ 2190/1920 άρθρο 1).

Η Α.Ε. τέλος έχει επωνυμία. Η επωνυμία σχηματίζεται από το είδος της ασκούμενης επιχείρησης. Μπορεί, όμως, να τεθεί και το όνομα ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου, πάντως, πρέπει να περιέχονται σε αυτήν οι λέξεις «ανώνυμη εταιρεία» (άρθρο 5).

Οι διαδικασίες σύστασης μίας Ανώνυμης Εταιρείας ξεκινούν από τη σύνταξη του Σχεδίου του Καταστατικού της εταιρείας και την Προέγκριση Επωνυμίας. Στη συνέχεια, και πριν προχωρήσει η υπογραφή του καταστατικού ενώπιον συμβολαιογράφου, πρέπει να καταβληθεί στο

Δικηγορικό Σύλλογο γραμμάτιο προείσπραξης για το συμπράττοντα δικηγόρο, ο οποίος θα παρίσταται στην υπογραφή του καταστατικού. Η παρουσία του δικηγόρου κατά την υπογραφή του καταστατικού της Ανώνυμης Εταιρείας είναι υποχρεωτική από το νόμο. Το ύψος του γραμματίου προείσπραξης για την αμοιβή του δικηγόρου είναι 1% για τα πρώτα πέντε εκατομμύρια του μετοχικού κεφαλαίου και 0,5% για όλο το υπόλοιπο ποσό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελος Τσαγκλακάνος, (1990): Λογιστική εταιριών

Αριστοκλής Ι. Ιγνατιάδης, (1993): Θεωρητική & λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων

Καούνης Π. Δ., (2002), Η λογιστική στις εταιρικές επιχειρήσεις, Τ.Ε.Ι Πειραιά

Μιλτιάδης Λεονταρής, (2003): Προσωπικές, ΕΠΕ, κοινοπραξίες, Πάμισος

Παναγιώτης Παπαδέας, (2003): Κώδικας βιβλίων & στοιχείων με ΦΠΑ & ΕΓΛΣ

Σπύρου Π., (2009), Λογιστικές και Φορολογικές Υποχρεώσεις Επιχειρήσεων, Σταμούλης

Τζωρτζάκης και Τζωρτζάκη., (2001), Οργάνωση των Επιχειρήσεων, Rosili.

Σπηλιόπουλος Ο. (2008). Δίκαιο εμπορικής δραστηριότητας και των φορέων άσκησης γης. Συνθετική και συνοπτική προσέγγιση. Αθήνα: Διόνικος

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- <http://el.wikipedia.org>
- <http://www.gge.gr>
- <http://www.startupgreece.gov.gr/>
- <http://www.taxheaven.gr/>